Ontwerp Begroting 2027

Omgevingsdienst Drenthe

Maart 2026

Inhoudsopgave

1 Begroting 2027 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Overhead
- 4.5 Treasury
- 4.6 Onvoorzien

5 Paragrafen
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiering
- 5.5 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.6 Personele ontwikkelingen

6 Financiële Begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

Colofon

Wij zijn Omgevingsdienst Drenthe. We hebben de milieukennis en -kunde, zijn betrouwbaar, innovatief en toekomstgericht. Samen met onze partners dragen we proactief en resultaatgericht bij aan een belangrijke taak: een schoon en veilig Drenthe. Nu én voor de volgende generaties.

Uitgave maart 2026

Omgevingsdienst Drenthe
Postbus 1017
9400 BA Assen

0800-9102
www.oddrenthe.nl
Regiegroep@oddrenthe.nl

Fotografie credits; Duker, Adobe Stock, Wiers, Skitterphoto, Robin O, Gorlov, Putra 45

Inhoudsopgave

1 Begroting 2027 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Overhead
- 4.5 Treasury
- 4.6 Onvoorzien

5 Paragrafen
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiering
- 5.5 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.6 Personele ontwikkelingen

6 Financiële Begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

Managementsamenvatting

Voor u ligt de Ontwerpbegroting Omgevingsdienst Drenthe 2027. Met deze Begroting presenteren we de financiële basis die benodigd is voor een goede uitvoering van uw milieu VTH- en bodemtaken. Dat is een gemeenschappelijke uitdaging waarbij bundeling van middelen het meeste milieurendement creëert.

In de Ontwerpbegroting 2027 zijn de tweede Begrotingswijziging 2026 en de indexeringsafspraken als uitgangspunten opgenomen. In verband met kortingen op het Gemeentefonds (het zogenaamde 'ravijnjaar') zijn, zoals aangekondigd, alleen de indexeringsafspraken meegenomen en een reservering voor de aanbesteding van het zaaksysteem. De implementatie van de nieuwe Uitvoerings- & Handhavingsstrategie en de mede daarop gebaseerde herijking van kengetallen is niet in de Ontwerpbegroting 2027 verwerkt.

We zien verder dat de uitvoering onder grote druk staat door de gehanteerde 0-lijn. Doordat de vraag groter is dan de capaciteit, zien we de doorlooptijden en de werkvoorraden oplopen. Dit is vervelend voor bedrijven in Drenthe die hierdoor namelijk langer moeten wachten op een vergunning. Daarom starten we in 2026 met het wegwerken van deze opgelopen werkvoorraden, dit loopt door in 2027. Deze inzet vraagt incidenteel om extra middelen. Gedurende deze periode brengen we ook de benodigde structurele inzet in beeld, zodat de dienstverlening aansluit bij uw toegenomen vraag.

De afgelopen jaren stonden in het teken van verschillende onderzoeken, programma's en benchmarks. Vooral het Interbestuurlijk Programma "Versterking VTH-stelsel" en de landelijke visitatieronde zijn van belang. De uitkomsten voor Omgevingsdienst Drenthe zijn overwegend positief. We voldoen per 2026 aan de landelijke robuustheidscriteria. Enkele verbeterpunten vragen de komende jaren doorontwikkeling.

Medio 2026 verhuist Omgevingsdienst Drenthe naar een eigen pand aan de Industrieweg 10-16 te Assen. Zelfstandige huisvesting met innovatief ingerichte werk-, overleg- en concentratieplekken borgt een toekomstbestendige uitvoering van uw milieu VTH- en bodemtaken.

Wij zijn Omgevingsdienst Drenthe, dé milieupartner voor alle Drentse gemeentes en de provincie. We werken met daadkracht en trots aan specialistische thema's zoals afval, bodem, geluid, licht, lucht, omgevingsveiligheid en duurzaamheid. Onze inzet op data gestuurd werken met goed gekwalificeerde medewerkers levert een maximaal rendement op. We beschermen de leefomgeving waar dat het meest nodig is. Samen met onze partners bouwen we zo aan een schoon en veilig Drenthe, voor nú en de volgende generaties.

Robert Meijer
Voorzitter Dagelijks Bestuur
Omgevingsdienst Drenthe

Marjan Heidekamp
Secretaris Dagelijks Bestuur
Omgevingsdienst Drenthe

Inhoudsopgave

1 Begroting 2027 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Overhead
- 4.5 Treasury
- 4.6 Onvoorzien

5 Paragrafen
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiering
- 5.5 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.6 Personele ontwikkelingen

6 Financiële Begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

1 Begroting 2027 in één oogopslag

Omgevingsdienst Drenthe

Totale baten

Bedragen x €1000

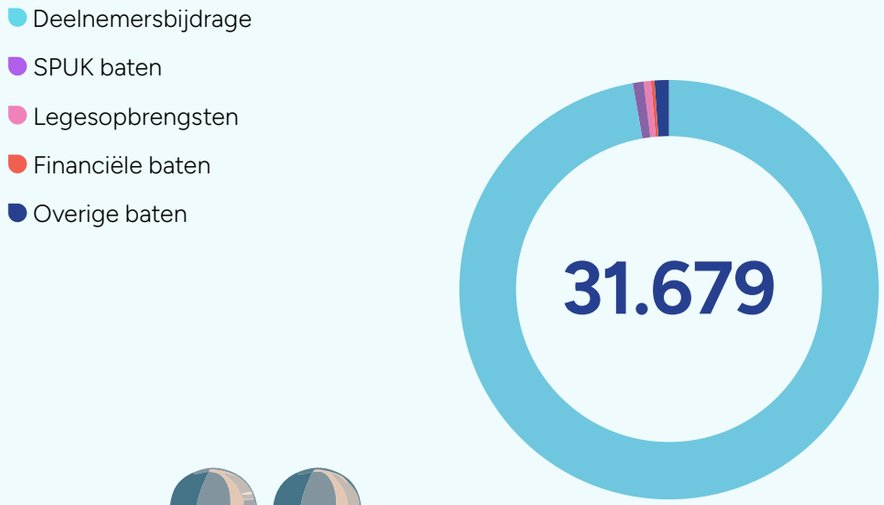

Totale lasten

Bedragen x €1000

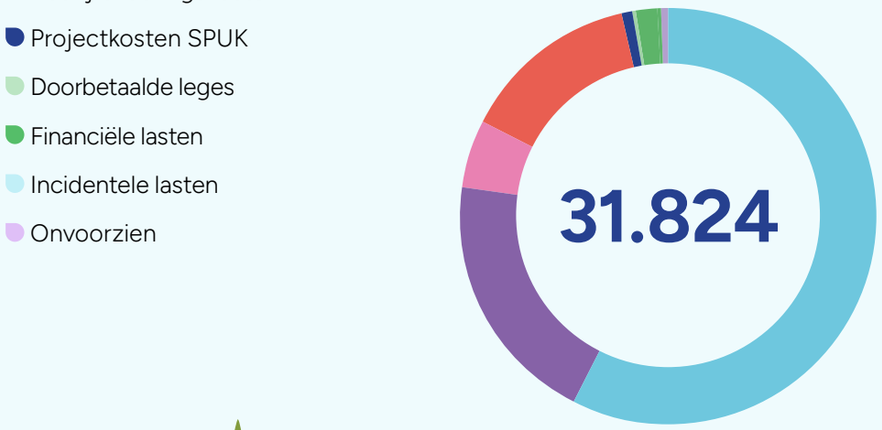

Inhoudsopgave

1 Begroting 2027 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Overhead
- 4.5 Treasury
- 4.6 Onvoorzien

5 Paragrafen
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiering
- 5.5 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.6 Personele ontwikkelingen

6 Financiële Begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

In onderstaande samenvatting wordt een overzicht gegeven van de financiën over 2027. Ter vergelijking zijn ook de cijfers uit de concept Jaarrekening 2025 en de 2e Begrotingswijziging 2026 weergegeven.

De meerjarige exploitatiebegroting is opgenomen in paragraaf 6.2. Een berekening van de deelnemersbijdragen is weergegeven in Bijlage B.

BEDRAGEN X € 1000	2025 REALISATIE CONCEPT	2026 BEGROTING NA 2E WIJZIGING	2027 ONTWERP-BEGROTING
Deelnemersbijdragen	26.987	29.723	30.833
Projectbaten	200	73	0
SPUK baten	260	260	260
Legesopbrengsten	111	200	200
Financiële baten	176	87	87
Overige baten	274	285	299
Totale baten	**28.007**	**30.628**	**31.679**
Personeel primair proces	15.467	17.605	18.342
Personeel overhead	5.214	6.102	6.259
Frictiekosten, looncompensatie enz.	86	-8	-8
Reis- opleidings- en algemene personeels-kosten	1.278	1.773	1.760
Bedrijfsvoeringskosten	3.756	4.282	4.343
Projectkosten	200	73	-17
Projectkosten SPUK	260	260	260
Doorbetaalde leges	19	140	140
Financiële lasten	28	296	523
Incidentele lasten	199	536	96
Onvoorzien	0	125	125
Totale lasten	**26.508**	**31.184**	**31.824**
Resultaat voor reserves	**1.499**	**-556**	**-145**
Toevoeging voor reserves	278	150	150
Onttrekking vanuit reserves	78	706	295
Resultaat na mutatie reserves	**1.300**	**0**	**-0**

Tabel 1. Begroting 2027 OD Drenthe

Inhoudsopgave

1 Begroting 2027 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Overhead
- 4.5 Treasury
- 4.6 Onvoorzien

5 Paragrafen
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiering
- 5.5 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.6 Personele ontwikkelingen

6 Financiële Begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

2 De bestuurlijke behandeling

In onderstaand overzicht staat de afgesproken planning van de planning & control cyclus 2026. Onderdeel van deze cyclus is ook de bestuurlijke behandeling van de ontwerpbegroting.

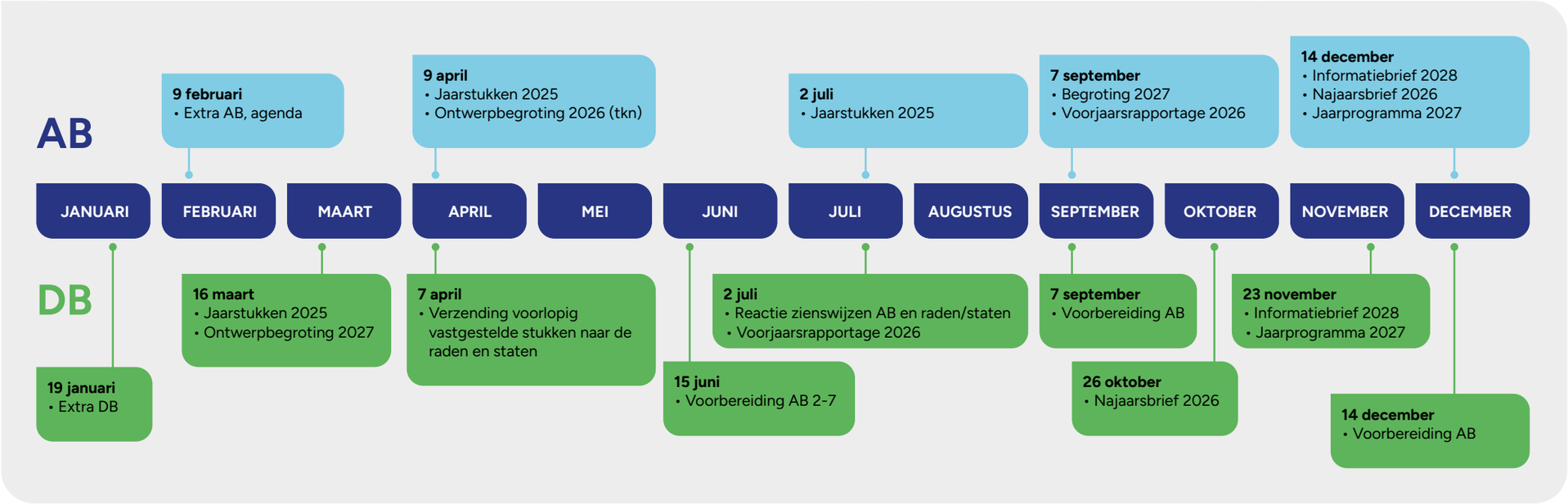

Figuur 1. Tijdlijn P&C Cyclus 2026

Inhoudsopgave

1 Begroting 2027 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Overhead
- 4.5 Treasury
- 4.6 Onvoorzien

5 Paragrafen
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiering
- 5.5 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.6 Personele ontwikkelingen

6 Financiële Begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

3 Actuele ontwikkelingen

In dit hoofdstuk beschrijven we enkele ontwikkelingen die financiële doorwerking kunnen hebben op onze taakuitvoering. We blijven daarbij kritisch kijken naar mogelijke kostendrijvers en zetten in op sober en doelmatig werken.

3.1 Ontwikkelingen

3.1.1 Toegenomen vraag – oplopende werkvoorraad

De Provincie signaleert een structureel toegenomen vraag naar milieudienstverlening. Daarom heeft zij verzocht de kwaliteit van de dienstverlening te versterken door structureel meer uren af te nemen. Dit is verwerkt in zowel begrotingswijziging 2026 als in de ontwerpbegroting 2027.

Zoals in verschillende zienswijzen op de Begroting 2026 is aangegeven, houden wij rekening met de financiële uitdagingen waar gemeenten en de Provincie voor staan. We zien echter dat de uitvoering onder grote druk staat door de gehanteerde 0-lijn.

In 2025 constateerden wij dat de vraag naar vergunningverlening groter is dan de beschikbare capaciteit. Hierdoor zijn aanzienlijke opgelopen werkvoorraden ontstaan, wat vervelend is voor Drentse bedrijven en leidt tot vertraging in de economische ontwikkeling van Drenthe. Het bestuur heeft daarom besloten een project te starten om deze opgelopen werkvoorraden in 2026 en 2027 in te lopen. Dit vraagt om incidentele extra inzet. Tegelijkertijd onderzoeken wij in deze periode welke structurele capaciteit nodig is om de vergunningverlening ook op de langere termijn conform afspraak te laten verlopen. In de ontwerpbegroting 2027 is hiervoor circa 9.300 uur aan capaciteit opgenomen.

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

3.1.2 U&H strategie en herijking Drentse Maat (de regionale beleidscyclus)

Bij het opstellen van de U&H-strategie is als financieel kader aangehouden dat er, uitsluitend als gevolg van de inhoudelijke keuzes in dit meerjarenbeleidsplan, per saldo geen financiële effecten zijn voor de regio als geheel. Opgemerkt wordt dat een 'budget neutrale U&H-strategie' niet betekent dat kosten gelijk blijven. Er kan sprake zijn van een verschuiving in de deelnemersbijdrage onderling. Via een implementatieprogramma worden processen en afspraken in 2026 hierop aangepast. Verder loopt op dit moment nog het onderzoek naar de herijking van de Drentse Maat. We gaan in deze Ontwerpbegroting vooralsnog uit van een nul effect op de gehele begrotingssom.

3.1.3 Opgaven

Onderstaande onderwerpen maken onderdeel uit van het verkennen van opgaven. Financieel zijn deze voorlopig ondergebracht bij het innovatiebudget. Zolang deze opgaven nog niet zijn geborgd in het reguliere uitvoeringsprogramma (jaarprogramma), zijn zij niet structureel opgenomen in de ontwerpbegroting. Op het moment dat borging aan de orde is, gaan wij hierover met u in gesprek.

Zeer Zorgwekkende stoffen

Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) vormen een toenemend maatschappelijk probleem en zijn door het Ministerie en Omgevingsdienst NL als prioriteit aangemerkt. De lijst van ZZS-en groeit en de (onzekere) impact op mens en leefomgeving is zorgwekkend. De inventarisatie van ZZS bij milieubelastende activiteiten loopt door tot 2027 en kan vanwege de maatschappelijke impact extra financiering vragen. Kennisontwikkeling en -deling zijn cruciaal; via KIS-VTH en het samenwerkingsplatform ZZS Noord-Nederland werken Omgevingsdiensten samen met onder meer RIVM en GGD. ZZS is binnen de U&H-strategie, inclusief asbest, prioritair, met blijvende focus op het voorkomen en bestrijden van verontreiniging in lucht, bodem en water, onder andere via een nieuwe ZZS-emissiedatabase.

Stikstofproblematiek - investeringsimpuls Rijk voor bouw en nieuwe activiteiten

De landelijke stikstofproblematiek zorgt voor veel vertraging bij de aanpak van het woningtekort en nieuw te starten activiteiten. Het onderwerp is politiek-bestuurlijk, technisch en juridisch complex én maatschappelijk van groot belang. Om de realisatie van de opgave mogelijk te maken, heeft het Rijk een investeringstoezegging uitgesproken. Dit heeft direct impact op de gevraagde ureninzet voor meldingen, advisering en toezicht. Voorlopig liggen vele aanvragen nog stil. Als er een oplossing wordt gevonden dan heeft dit impact op de uitvoering in 2027 en mogelijk de begroting van 2027. Deze extra inzet is nog geen onderdeel van de eerdergenoemde extra inzet om opgelopen werkvoorraden weg te werken.

Circulaire economie

Circulaire economie is ook aangemerkt als een landelijk prioritair onderwerp. In het kader van de KIS-VTH wordt kennis over dit onderwerp verder uitgediept en gedeeld. Regionaal trachten we door middel van kennissessies samen te werken met omgevingsdiensten en andere ketenpartners.

Indirecte lozingen

De uitvoering van indirecte lozingen bij bedrijven maakt onderdeel uit van de basistaken. Onder regie van de provincie Drenthe wordt een plan van aanpak opgesteld om de opgave voor Drenthe in beeld te brengen, ook v.w.b. noodzakelijke inzet. Dit houdt nauw verband met de doelen die zijn opgenomen in de Kaderrichtlijn Water. Afgelopen jaren vond slechts beperkt inzet plaats op dit taakgebied. Een adequate uitvoering vraagt daarom om intensivering en afhankelijk van eventuele keuzes ook om extra inzet. Ook de Kwaliteitscriteria stellen voorwaarden aan deze taak.

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

Wijziging gebruik consumentenvuurwerk

Met de Wet veilige jaarwisseling geldt vanaf de jaarwisseling 2026/2027 een landelijk verbod op consumentenvuurwerk, met ruimte voor lokale ontheffingen. De nadere uitwerking volgt via een AMvB. OD Drenthe volgt de landelijke uitwerking en ondersteunt deelnemers bij advisering, vergunningverlening en toezicht.

Dronetoezicht

Dronetoezicht is een onderwerp in ontwikkeling en onderdeel van de innovatie agenda. De implementatie van dronetoezicht wordt voorbereid met als doel structurele toepassing per 2027. Om ervaring op te doen draaien we al mee in toezichtacties met drones van ketenpartners als Belastingdienst, RDW, douane en RWS. Dronetoezicht past in de ontwikkeling van effectief toezicht en zal nieuwe dimensies toevoegen, ook in combinatie met AI-tools. Het kan zijn dat een extra investering hierop nodig is.

3.1.4 Regionale ketenaanpak milieucriminaliteit en ondermijning

De effecten van milieucriminaliteit en het daarbij behorende ondermijnende gedrag zijn vaak niet direct zichtbaar, maar brengen zowel economische-, milieu-en gezondheidsschade toe. Omgevingsdiensten zijn een steeds belangrijkere schakel om samen met de ketenpartners, zoals politie, I&LT en waterschappen de milieucriminaliteit aan te pakken en om ervoor te zorgen dat veroorzaakte schade wordt hersteld.

In de Uitvoering- en Handhaving Strategie Drenthe wordt de (inzet op) bestrijding van milieucriminaliteit, in het verlengde van de Landelijke Handhavingsstrategie (LHSO), nader uitgewerkt.

3.1.5 Klimaatdoelen en energiebesparing

Werk gebonden personenmobiliteit (WPM)

Op 1 januari 2024 trad het Besluit CO2-reductie werk gebonden personenmobiliteit in werking. Nederland heeft afgesproken de CO2-uitstoot te verminderen waaronder zakelijk en woon-werkverkeer. Bedrijven met meer dan 100 werknemers moeten de werk gerelateerde mobiliteit van al hun werknemers registreren. Het uitvoeren van de toezichts- en handhavingstaken voor dit onderdeel is een (nieuwe) basistaak voor omgevingsdiensten en valt onder het vastgestelde mandaat. Deze extra taak is tot dusver nog niet opgenomen in het jaarprogramma. Via het gemeentefonds ontvangen de gemeenten een bijdrage voor de uitvoering van deze taken door de omgevingsdiensten. Voor het jaarprogramma 2027 zal in nauwe afstemming met de gemeenten nader worden uitgewerkt welke inzet ten laste van die beschikbare budgetten in het jaarprogramma wordt opgenomen.

Energietoezicht en energietransitie

In het Klimaatakkoord van Parijs is ook vastgelegd dat de wereldwijde klimaatopwarming in 2100 beperkt moet zijn tot 2°C vergeleken met het niveau van vóór de opkomst van de industrie. In het verlengde hiervan hebben ook diverse Drentse overheden doelstellingen uitgesproken om energieneutraal te zijn. De landelijke energiedoelen zijn verwerkt in wet- en regelgeving.

Tot en met 2026 was er een Specifieke Uitkering Toezicht en Handhaving Energiebesparingsplicht (SPUK-THE) beschikbaar ten behoeve van energietoezicht. Onlangs is bekend geworden dat deze subsidie met een jaar wordt verlengd. Formele besluitvorming hierover volgt nog.

De energietransitie is in volle gang. Ook hier wordt in het kader van de KIS-VTH geïnvesteerd in kennis, kennisdeling en opbouw van specialisme. Er is een explosieve groei van EOS (energie opslagsystemen) die wel als MBA gelden maar waarvoor nog geen goed kader is.

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

3.1.6 Overige wetswijzigingen/landelijke adviezen

De volgende wettelijke ontwikkelingen vragen ook in 2027 aandacht van ons: IPPC, WOO, SLA en de afronding IBP-VTH. We lichten in deze paragraaf toe welke invloeden deze ontwikkelingen hebben.

IPPC

Actualisatieplicht vergunningen van IPPC-bedrijven (Integrated Pollution and Prevention Control): bij publicatie van nieuwe (geactualiseerde) BBT-conclusies (best beschikbare technieken) van een bepaalde branche moeten de vergunningen van de betrokken bedrijven binnen 4 jaar na publicatie zijn aangepast. Een BBT-referentiedocument (BREF) is een document die de beste beschikbare technieken beschrijft. BBT-conclusies vormen de referentie voor toetsing en vaststelling van vergunningsvoorwaarden en actualisatie van deze voorschriften.

WOO

De Wet Open Overheid (WOO) is sinds 2022 van kracht. We stemmen continu met onze opdrachtgevers af wat dat betekent voor bestaande en nieuwe archieven. Het vraagt op het vlak van informatisering en automatisering aanpassingen van werkprocessen. De financiële impact is nog niet helder te schetsen. Adequate uitvoering van procesafspraken is daarbij cruciaal. We dienen namelijk onze data aan te leveren volgens de landelijke standaarden.

SLA

Het schone luchtakkoord (SLA) betekent extra inzet op luchtadvies bij activiteiten. Het doel van het SLA is om de luchtkwaliteit in Nederland permanent te verbeteren. Het streven is een gezondheidswinst van minimaal 50 procent in 2030 ten opzichte van 2016. De maatregelen worden uitgewerkt in themagroepen en sluiten veelal aan bij lopende initiatieven. In alle sectoren starten overheden in samenspraak met bedrijven en burgers initiatieven en acties voor schonere lucht. Ook binnen de provincie Drenthe en voor de gemeente Assen worden onze experts actief op dit thema ingezet.

Robuuste Omgevingsdienst

Vanuit het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel (IBP VTH) zijn robuustheidscriteria opgesteld, waaraan Omgevingsdiensten per 1 april 2026 moeten voldoen. Omgevingsdienst Drenthe voldoet aan deze criteria. Hieraan is afgelopen periode hard gewerkt. Een onderwerp dat specifiek in de begroting dient te zijn geborgd is een vrij besteedbaar ontwikkelbudget van minimaal1%. Daarom is een post opgenomen voor Ontwikkeling en Innovatie. Deze bestaat uit een combinatie van middelen en in te zetten uren, waarmee wordt voldaan aan de norm.

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

3.2 Organisatorische ontwikkelingen

De volgende organisatorische ontwikkelingen hebben invloed op de uitvoering van onze producten en diensten.

Kennisnetwerk (KIS, kennisinfrastructuur)

“Kennis hebben is macht, Kennisdelen is kracht”. Onder deze slogan krijgt het kennisnetwerk (KIS VTH) steeds verder vorm. Het een van de aanbevelingen uit het advies van de cie. Van Aartsen.

De VTH-Uitvoeringskennisinfrastructuur (KIS) beoogt VTH-uitvoeringskennis toegankelijk te maken (ontsluiten), te bewerkstelligen dat synergie ontstaat (halen en brengen), de collectieve intelligentie maximaal te benutten (delen) en te zorgen dat deze kennis actueel en duurzaam beschikbaar blijft (borgen). Met de KIS zetten uitvoeringspartners een belangrijke volgende stap in de professionalisering van het VTH-stelsel voor de leefomgeving.

Met de inrichting van de KIS structuur zetten we in om kennis en kennisdeling. De OD Drenthe kent een kennismakelaar waar al deze lijnen van kennis samenkomen. Met behulp van de rollen van kennisvertegenwoordigers en VTH-experts binnen de dienst krijgen we zo meer grip op kennis. Deze rollen leggen we nadrukkelijk ook bij de uitvoering neer hetgeen uiteindelijk winst gaat opleveren.

In 2027 gaan we dit gedachtengoed verder inbedden. Enerzijds is het “going concern”, anderzijds zijn soms extra middelen nodig om specifiek thema’s naar een hoger plan te tillen. Uiteindelijk is de kennis van ons als omgevingsdiensten gezamenlijk ook de kracht om deze thema’s op te pakken.

3.2.1 Strategische Personeelsplanning

Onze professionals vormen een zogenaamde nichemarkt. De juiste talenten vinden, en structureel aanbieden van opleidingen en ontwikkelkansen staat ook in 2027 bovenaan onze agenda. OD Drenthe heeft daarbij goed oog voor vitaliteit, ontwikkelpotentieel en diversiteit. Dit draagt namelijk bij aan de duurzame inzetbaarheid van onze professionals.

ORGANISATORISCHE ONTWIKKELING

- In 2025 is er, ten opzichte van de voorgaande jaren, een stijging van het ziekteverzuimpercentage ontstaan. Het jaargemiddelde van 2025 bedraagt 8,0%.
  In de ambitie voor 2027 lijkt het vooralsnog realistisch om – ook gezien de leeftijdsopbouw van de organisatie- rekening te houden met een ziekteverzuimpercentage van 6,5 %. Om medewerkers te boeien en behouden, zodanig dat zij gezond, productief en met plezier het werk kunnen uitvoeren, wordt er veel aandacht besteedt aan thema’s zoals werkdruk, vitaliteit en werkgeluk.

- We willen stimuleren dat medewerkers zoveel mogelijk gebruik maken van het openbaar of actief vervoer, als één van de maatregelen in het kader van de CO2-reductie. Daarnaast vinden we het belangrijk om een moderne aantrekkelijke werkgever te zijn. We faciliteren daarom onze medewerkers in het werken daar waar dat het meest effectief is. Het duurzaam mobiliteitsbeleid is in 2026 uitgewerkt en per 1 januari 2026 van kracht geworden.

- De OD Drenthe werkt in de arbeidsmarktcampagne nauw samen met OD Groningen en de FUMO. Deze werkwijze passen we al een aantal jaar in het Noorden toe en rendeert goed. Vanwege de krappe arbeidsmarkt wordt breder geworven dan enkel de gevraagde competenties. Met een eigen traineeprogramma en veel aandacht voor een goede inwerkperiode (onboarding) lukt het vooralsnog vrij goed om geschikt (te maken) personeel te vinden.
  De langere aanlooptijd die nodig is om nieuw personeel op vlieghoogte te brengen zorgt wel voor extra druk op de werkvoorraad en de werkdruk van al meer ervaren collega's. Dit vraagt ook voor de komende tijd om proactief in te spelen op te verwachten extra inzet of groei, zodat we tijdig de noodzakelijke capaciteit beschikbaar hebben. Alleen zo kunnen we de toenemende vraag naar onze diensten zodanig oppakken dat bedrijven tijdig worden bediend van goede vergunningen en voorschriften.

Door de aandacht voor dit soort aspecten speelt onze strategische personeelsplanning zo goed mogelijk in op een aantal maatschappelijke ontwikkelingen. We blijven zo een relevante en aantrekkelijke werkgever die van betekenis is in de regio.

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

3.2.2 Digitaal en datagedreven werken

In 2026 en 2027 wordt het programma digitaal en datagedreven werken opgezet. Het programma geeft sturing en voert de regie op samenhang tussen de projecten en ontwikkelingen die nodig zijn te voldoen aan de doelstellingen van de organisatie. Het programma kent een aantal hoofdthema's waaraan gewerkt gaat worden met daarbij de nodige incidentele en structurele kosten.

3.2.3 Huisvesting

Sinds de start van onze organisatie in 2014 zijn we flink gegroeid. Daarnaast is sinds de coronapandemie een andere huisvestingsbehoefte ontstaan vanwege het hybride werken (afwisselend thuis of op kantoor en vaker via onlineverbinding). Dit was aanleiding om te komen tot een huisvestingsvisie. In 2023 is dit onderzocht. Daarbij is duidelijk geworden dat we ons werk het beste organiseren vanaf één centrale kantoorlocatie. In 2024 is er een kantoorpand aan de Industrieweg 10-16 te Assen gevonden en in 2025 aangekocht. Verhuizing staat medio 2026 gepland. Het financiële uitgangspunt is dat de huisvestingskosten door de verhuizing niet stijgen ten opzichte van de huidige huisvestingsbegroting.

3.2.4 Zaaksysteem

Het zaaksysteem LOS (LeefOmgevingSysteem) nadert het einde van haar (al verlengde) contractperiode en moet opnieuw Europees aanbesteed worden. Deze procedure wordt in 2026 gestart.

In 2027 wordt de implementatie uitgevoerd. Het is onvermijdelijk dat de aanbesteding en invoering druk op de productiviteit legt. De totale kosten zijn momenteel begroot op € 750.000. In de meerjarenbegroting wordt voor de jaren 2026-2028 een bestemmingsreserve opgebouwd van € 450.000 (€ 150.000 per jaar). Uit het rekeningresultaat van 2024 is reeds 92K in een bestemmingsreserve opgenomen om het verwachte tekort van 300K deels op te vangen. De resterende 208K kan uit een positief rekeningresultaat van 2025 worden gestort in deze bestemmingsreserve. Aangezien dit forse periodieke uitgaven zijn, heeft het Algemeen Bestuur op 7 april 2025 besloten om jaarlijks een vast bedrag van € 150.000 te storten in de bestemmingsreserve. In de meerjarenbegroting is deze structurele storting verwerkt. We verwachten dat het nieuwe zaaksysteem per 1 januari 2028 in gebruik kan worden genomen.

3.2.5 Kantoorautomatisering

We willen onze kantoorautomatisering beter afstemmen op de specifieke behoefte die wij als omgevingsdienst daaraan stellen. Daarbij is uit onderzoek en ervaring van collega-diensten gebleken dat we structureel kunnen besparen op de huidige kantoorautomatisering door deze dienst in de markt aan te besteden. Met deze besparing willen we de toekomstige stijging van de informatiserings- en automatiseringskosten zoveel mogelijk opvangen binnen onze begroting. Daarnaast wil OD Drenthe graag moderniseren en de mogelijkheden van Microsoft 365 benutten. De inzet van Microsoft 365 biedt kansen voor locatieonafhankelijk werken, met behoud van grip op data en een hoge beschikbaarheid. Een veilige werkomgeving is essentieel zodat er (aantoonbaar) voldaan wordt aan wet-en-regelgeving, normeringen en branche specifieke regels. Er zijn twee scenario's onderzocht; een lease scenario en een koop-scenario. Voor beide varianten geldt dat we een substantiële besparing op jaarbasis verwachten vanaf 2028.

Bij de koopvariant is een aanzienlijk hogere investering in 2027 nodig. De eenmalige projectkosten van 360.000 euro kunnen eventueel gedekt worden uit het positieve rekeningresultaat van 2025. We verwachten de aanbesteding in 2026 te starten en de implementatie in 2027 uit te voeren. Daarmee zal de huidige ICT-dienstverlening door de gemeente Emmen per 1 juli 2027 worden beëindigd. Welke ontvlechtingskosten hiermee precies zijn gemoeid is nog onderwerp van gesprek met de gemeente Emmen.

Inhoudsopgave

1 Begroting 2026 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Beleidsmatige ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Algemene dekkingsmiddelen, overhead, vennootschapsbelasting, onvoorzien

5 De bestuurlijke behandeling
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiële kengetallen
- 5.5 Paragraaf financiering
- 5.6 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.7 Personele ontwikkelingen

6 Financiële begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

3.3 Financiële ontwikkelingen

3.3.1 Inventarisatie opgaven

Net als in 2026 wordt te voorzien meerwerk opgenomen in het Jaarprogramma 2027 en vertaald in een begrotingswijziging in 2027. Voor niet te voorziene extra opdrachten wordt nadien een extra opdracht verleend. Denk hierbij aan projecten handhavingszaken, complexe toezichtzaken, zeer complexe vergunningen en de inzet na calamiteiten, milieucriminaliteit en klachten. Alleen als de beschikbare formatie toereikend is kunnen niet voorziene extra opdrachten opgenomen worden in de programmering.

Meer- en minderwerk wordt verantwoord in de voor- en najaarsrapportage en verrekend in de Jaarrekening 2027 conform de verrekensystematiek. Uiteindelijk wordt afgerekend op basis van daadwerkelijk geleverde inzet vermenigvuldigd met het na-calculatorisch uurtarief op basis van werkelijke lasten verdeeld over het totaal te verrekenen aantal uren eventueel gecorrigeerd met storting/onttrekking van (bestemmings)reserves.

3.3.2 Kaders en kentallen

Uit de evaluatie van de GR kwam naar voren dat de oorspronkelijke Drentse maat niet aansloot bij andere omgevingsdiensten met eenzelfde opgave. Daarom zijn in 2021 de kentallen bijgesteld op basis van deze landelijke benchmark. Op dit moment vindt een complete herijking van de Drentse Maat plaats.

Met een uniforme vastgestelde Uitvoering- en Handhaving Strategie Drenthe is het wettelijk verplichte uitvoeringsniveau vastgelegd. Daarbij is ruimte om (door de Omgevingswet beoogde) gebiedsgerichte kaders toe te passen waardoor bijvoorbeeld onderscheid kan worden gemaakt tussen landelijke of meer stedelijke gebieden.

3.3.3 Uurtarief

Het uitgangspunt bij het berekenen van het uurtarief is dat deze volledig kostendekkend is en dat er geen exploitatietekort wordt behaald in 2027. Uitgangspunt is ook dat het uurtarief gelijk is voor alle deelnemers en alle producten. Het tarief wordt berekend op basis van de totale lasten in de begroting verminderd met de overige baten, gedeeld door het aantal productieve uren (zie tabel 3). Op dit moment werken we met een integraal tarief, waarin ook alle ontwikkelkosten, overhead, incidentele lasten, investeringen en geplande stortingen aan bestemmingsreserves etc. zijn opgenomen. Komend jaar werken we op verzoek van het bestuur een voorstel uit waarbij er een uurtarief komt voor de primaire taken vanuit het Jaarprogramma en de bedrijfsvoeringskosten.

BEREKENING UURTARIEF	2026 BEGROTING NA 2E WIJZIGING	2027 ONTWERP BEGROTING
Totale lasten	30.597.695	31.723.508
Overige baten	-615.028	-630.397
Te dekken door deelnemersbijdragen	**29.982.668**	**31.093.111**
Uren jaarprogramma	228.842	228.842
Uurtarief	**€131,02**	**€ 135,87**

Tabel 2. Uurtarief

Inhoudsopgave

1 Begroting 2027 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Overhead
- 4.5 Treasury
- 4.6 Onvoorzien

5 Paragrafen
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiering
- 5.5 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.6 Personele ontwikkelingen

6 Financiële Begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

4 De programma's

OD Drenthe kent één inhoudelijk programma: Milieu.

4.1 Overzicht baten en lasten

We starten dit hoofdstuk met een overzicht van baten en lasten. De leges worden getoond in het taakveld waartoe deze behoort, taakveld 7.4 Milieubeheer. De kosten van de programma's worden exclusief overheadkosten getoond.

BEDRAGEN (€ x1.000)	**BATEN**	**LASTEN**	**SALDO**
Taakveld 7.4 Milieubeheer	31.293	21.236	10.057
Taakveld 0.4 Overhead	299	9.940	-9.641
Taakveld 0.5 Treasury	87	523	-436
Taakveld 0.6 Onvoorzien	0	125	-125
Saldo van baten en lasten vóór mutaties reserves	**31.679**	**31.824**	**-145**
Taakveld 0.10 Toevoeging aan reserves	0	150	150
Taakveld 0.10 Onttrekking aan reserves	295	0	295
Taakveld 0.11 Saldo van baten en lasten na mutatie reserves	**31.974**	**31.974**	**-0**

Tabel 3. Hoofdoverzicht baten en lasten 2027 overeenkomstig indeling BBV

Inhoudsopgave

1 Begroting 2027 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Overhead
- 4.5 Treasury
- 4.6 Onvoorzien

5 Paragrafen
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiering
- 5.5 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.6 Personele ontwikkelingen

6 Financiële Begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

Elk van de programma's wordt hieronder kort toegelicht.

4.2 Programma milieu

De milieutaken staan uitgebreid omschreven in het Jaarprogramma. Voor toelichting op deze taken verwijzen wij u naar het meest recente Jaarprogramma 2026. Voor 2027 wordt er een Jaarprogramma opgesteld afgestemd op deze Begroting én op de eventueel nog vast te stellen Drentse Maat.

4.3 Leges

Per 1 januari 2014 zijn wij door de provincie gemandateerd voor de inning en heffing van leges. Het betreft de leges voor de luchtvaart en de Milieuactiviteiten MBA's uit de Omgevingswet. We dragen zorg voor de verrekening met de gemeenten (zij maken het bouwdeel van de provinciale WABO –vergunning) waarbij 70% van de geïnde WABO/ Omgevingswet-leges bij ons in rekening worden gebracht door de gemeenten. Het innen van leges behoort tot onze structurele taak en wordt daarom meegenomen in de begroting. De opgelegde leges worden conform BBV verantwoord onder taakveld 7.4 Milieubeheer.

De verwachting bij de legesopbrengsten is onduidelijk. Dit heeft te maken met het feit dat provincie en gemeenten onder de Omgevingswet de mogelijkheid krijgen leges te heffen voor milieuactiviteiten. De geraamde opbrengsten bouwleges blijven ongewijzigd op € 200K waarbij de legeskosten voor 2027 zijn geraamd op € 140K.

4.4 Overhead

Het BBV (Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten) schrijft voor dat overheadkosten afzonderlijk worden begroot en niet in de inhoudelijke programma's worden opgenomen. Op deze manier wordt beoogd om meer inzicht te geven in de overheadkosten voor de organisatie als geheel. De overheadkosten betreffen alle kosten die samenhangen met de sturing en ondersteuning van de medewerkers in het primaire proces.

De onderstaande kosten betreffen indirecte kosten die niet direct aan een taakveld of programma zijn toe te rekenen. Daarom worden deze kosten voor onze dienst tot de overhead gerekend.

- Directie en management
- Leidinggevenden
- Staf en ondersteunende functies
- Ondersteunende PIOFACH-taken (Personeel, Informatievoorziening, Organisatie, Financiën, Administratieve organisatie, Communicatie en Huisvesting), wanneer deze niet één op één aan het primaire proces kunnen worden gekoppeld
- Inkoop en aanbesteding
- Bestuurs- en directieondersteuning
- Secretariaat
- Facilitaire dienstverlening

Inhoudsopgave

1 Begroting 2027 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Overhead
- 4.5 Treasury
- 4.6 Onvoorzien

5 Paragrafen
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiering
- 5.5 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.6 Personele ontwikkelingen

6 Financiële Begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

4.5 Treasury

Alle kosten en opbrengsten die samenhangen met het aantrekken, uitzetten en beheren van financiële middelen worden verantwoord onder dit taakveld. Dit betreft rentelasten, kosten van financiering en renteopbrengsten.

4.6 Onvoorzien

We hebben een bedrag van € 125.000 opgenomen voor onvoorzien, zoals afgesproken in de financiële verordening. Bestuurlijk is de wens geuit om de algemene reserve zo laag mogelijk te houden. Als zich tegenvallers voordoen dan moeten wij ons tot de deelnemers wenden voor een verhoging van de deelnemersbijdrage. Het is daarom wenselijk om een post onvoorzien te hebben. Daarnaast is het wenselijk om het weerstandsvermogen voldoende hoog te houden om onze financiële risico's te kunnen dekken. Zo ontstaat er gedurende het jaar geen stagnatie in verband met extra besluitvormingsprocedures. Op ons weerstandsvermogen wordt verder ingegaan in paragraaf 5.3.

Inhoudsopgave

1 Begroting 2027 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Overhead
- 4.5 Treasury
- 4.6 Onvoorzien

5 Paragrafen
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiering
- 5.5 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.6 Personele ontwikkelingen

6 Financiële Begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

5 Paragrafen

Het BVV vereist verschillende paragrafen. Drie daarvan zijn niet van toepassing op ons en worden daarom niet uitgewerkt. Op 6 paragrafen geven we een toelichting in deze Begroting.

Algemene dekkingsmiddelen

De algemene dekkingsmiddelen zijn inkomsten waarvoor geen specifiek bestedingsdoel is bepaald. Deze post is niet van toepassing op onze organisatie.

Drie paragrafen zijn niet van toepassing op ons en worden daarom niet uitgewerkt.

- Grondbeleid is niet van toepassing omdat OD Drenthe wel eigen grond bezit voor haar huisvesting maar geen aan-en verkoop doet van gronden of ontwikkeling van gronden en grondexploitaties.
- Onze Gemeenschappelijke Regeling kent geen verbonden partijen.
- De vennootschapsbelasting is niet van toepassing omdat het uitgangspunt van de OD Drenthe is dat, voor de activiteiten van OD Drenthe die te kwalificeren zijn als onderneming, de organisatie in principe enkel die activiteiten onderneemt waarvoor sprake is van objectvrijstelling.

De volgende verplichte paragrafen zijn in deze Ontwerpbegroting 2027 opgenomen:

- ✓ Paragraaf leges/ lokale heffingen
- ✓ Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- ✓ Paragraaf weerstandsvermogen en risicobeheersing
- ✓ Paragraaf financiering
- ✓ Paragraaf bedrijfsvoering
- ✓ Paragraaf personele ontwikkelingen

Inhoudsopgave

1 Begroting 2027 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Overhead
- 4.5 Treasury
- 4.6 Onvoorzien

5 Paragrafen
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiering
- 5.5 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.6 Personele ontwikkelingen

6 Financiële Begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen

Wij hebben in ons eigen beleid geen lokale heffingen. Voor de provincie Drenthe zijn wij wel gemandateerd om de heffingen van leges uit te voeren. Dit betreft leges voor de luchtvaart en de Omgevingswet. De inning van de leges is gebaseerd op de Belastingverordening van de provincie. Wij hebben met de provincie de afspraak gemaakt dat het verschil tussen de inkomsten en de uitgaven bij de leges de dekking is voor de administratieve ondersteuning voor het innen van de leges. Per saldo is het innen van de leges dus een budgetneutraal project. De werkgroep leges van de OPD (Omgevingsplatform Drenthe) heeft besloten om de legesverordeningen meer op elkaar af te stemmen in de toekomst. Daarnaast is in de OPD afgesproken om bij de procesvorming van het innen van leges bij de gemeenten bij de aanvraag van de ondernemer aan te geven dat hieraan leges verbonden zijn. Daarnaast bij het besluit aan de gemeente duidelijk aan te geven dat ze leges kunnen heffen op de MBA's.

5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen

Voor de investering in installaties in het nieuwe pand Industrieweg 10-16 zullen we in de toekomst onderhoud moeten plegen. We zijn eigenaar van het pand en dus verantwoordelijk voor het onderhoud van de nieuwe installaties. Er wordt gewerkt aan het opstellen van een meerjaren onderhoudsplan ter onderbouwing van een mogelijk in te stellen voorziening voor groot onderhoud om de lasten te egaliseren over de jaren.

5.3 Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing

Bij het weerstandsvermogen gaat het om de mate waarin wij in staat zijn middelen vrij te maken om substantiële tegenvallers op te vangen, zonder dat dit betekent dat het beleid veranderd moet worden. Het gaat om de robuustheid van de begroting. Maar ook om de wendbaarheid en het adequaat kunnen handelen van een organisatie. En voor onze deelnemers om een organisatie die optimaal efficiënt kan bijdragen aan hun opgaven.

Wij hebben ultimo 2025 een totaal eigen vermogen van € 2.782K met een algemene reserve van € 383K, een bestemmingsreserve van € 1.099K en een positief exploitatieresultaat over 2025 van € 1.300K. De bestemmingsreserve maakt geen onderdeel uit van de weerstandscapaciteit, maar dat geldt wel voor het positieve exploitatieresultaat over 2025. Ook de post onvoorzien kan worden beschouwd als onderdeel van het weerstandsvermogen.

Bij het aanbieden van de jaarstukken 2025 wordt aan het bestuur voorgesteld om van het positieve resultaat over 2025 een deel toe te voegen aan de algemene reserve, bestemmingsreserves en het restant uit te keren aan de deelnemers. Dit is in lijn met de afspraken die met het Bestuur zijn gemaakt om de onttrekkingen uit de reserves naar aanleiding van de herhuisvesting met toekomstige positieve rekeningresultaten weer aan te vullen. Daarnaast is in onderhavige begroting een post onvoorzien van € 125K opgenomen. Wanneer we de algemene reserve salderen met de post onvoorzien wordt het weerstandsvermogen € 508K. De ratio weerstandscapaciteit wordt dan 1,1. Dat wordt beoordeeld als voldoende. Indien de algemene reserve in verband met de foutherstel (255K) van de voorziening verlofsaldi en verplichting verlofsparen ultimo 2024 wordt aangezuiverd uit het positieve rekeningresultaat van 2025 komt het weerstandsvermogen uit op € 762K en de ratio weerstandscapaciteit wordt dan 1,7. Dat wordt beoordeeld als ruim voldoende.

Aanwezige weerstandscapaciteit per 31 december 2027	
Algemene Reserve ultimo 2025	€ 383.00
Exploitatieresultaat 2027	€ 0
Onvoorzien Begroting 2027	€ 125.000
Totaal weerstandscapaciteit	**€ 508.000**

BEDRAGEN (€ x1.000)	**BATEN**
uitstekend	> 2,0
Ruim voldoende	1,4 < x > 2,0
Voldoende	1,0 < x > 1,4
Matig	0,8 < x > 1,0
Onvoldoende	0,6 < x > 0,8
Ruim onvoldoende	< 0,6

Factor aanwezig/benodigd weerstandsvermogen	
factor:	1,1
oordeel:	Voldoende

Tabel 4. De conclusie van het weerstandsvermogen

Inhoudsopgave

1 Begroting 2027 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Overhead
- 4.5 Treasury
- 4.6 Onvoorzien

5 Paragrafen
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiering
- 5.5 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.6 Personele ontwikkelingen

6 Financiële Begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

Financiële risico's

De omvang van ons weerstandsvermogen is gerelateerd aan de risico's die de organisatie loopt. Deze risico's zijn in kaart gebracht en ook financieel vertaald. Hierbij is rekening gehouden met al getroffen maatregelen, zoals verzekeringen. Een aantal van onze (financiële) risico's wordt in onderstaande tabel vermeld. In het model wordt de risicobeoordeling en -kwantificering gebruikt zoals deze door het Ministerie van BZK wordt gehanteerd. Deze risico's geven inzicht in het benodigde weerstandsvermogen (zie onderstaande tabel). Hierbij worden kleinere risico's geacht onderdeel te zijn van de reguliere bedrijfsvoering. De vermenigvuldiging van de wegingsfactoren impact en frequentie geeft het bedrag aan dat beschikbaar moet zijn als weerstandsvermogen om de risico's te kunnen opvangen.

FREQUENTIE/ IMPACT	KANS	WEGINGS-FACTOR
1	1 keer per 10 jaar of minder	0,10
2	1 keer per 5-10 jaar	0,20
3	1 keer per 2-5 jaar	0,50
4	1 keer per 1-2 jaar	0,75
5	1 keer per jaar of meer	1,00

KLASSE/IMPACT	FINANCIEEL	WEGINGS-FACTOR
1	< 50.000	25.000
2	50.001 - 100.000	75.000
3	100.001 - 250.000	175.000
4	250.001 - 1.000.000	625.000
5	> 1.000.000	1.000.000

NR	CATEGORIE	OMSCHRIJVING	EFFECT	FINANCIEEL	KLASSE	FREQUENTIE	BENODIGDE WEERSTANDS CAPACITEIT (€)
1	personeel	ziekteverzuim	productieverlies	€ 300.000	4	3	€ 312.500
2	personeel / bedrijfsvoering	werving nieuwe medewerkers	productieverlies	€ 150.000	3	4	€ 131.250
3	personeel / bedrijfsvoering	nieuwe huisvesting	additionele kosten	PM	PM	PM	PM
						Totaal	**€ 443.7500**

Tabel 5. Het risicoprofiel 2027

Inhoudsopgave

1 Begroting 2027 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Overhead
- 4.5 Treasury
- 4.6 Onvoorzien

5 Paragrafen
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiering
- 5.5 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.6 Personele ontwikkelingen

6 Financiële Begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

Mocht op basis van het Jaarprogramma 2027 een tekort aan uren zichtbaar worden, dan vraagt dat om expliciete bestuurlijke besluitvorming, her prioritering en beschikbaarstelling van extra middelen waarvoor dan een extra deelnemersbijdrage noodzakelijk is. Het Algemeen Bestuur heeft geadviseerd om proactief medewerkers te werven om groei en extra inzet te kunnen bemensen.

1. Ziekteverzuim

Algemeen: In 2025 was het gemiddelde ziekteverzuim 8,0%. Bij de berekening van de beschikbare productieve uren is 6,5% ziekteverzuim opgenomen in de Begroting 2027.

Beheersmaatregelen: In 2026 en 2027 staat terugdringen van het ziekteverzuim wederom hoog op onze agenda en het thema als ook het verzuimprotocol zijn actief bij onze medewerkers onder de aandacht. Daarnaast zijn/worden de volgende maatregelen getroffen:

- CAS Code analyses uitvoeren die inzicht geven op de oorzaken van verzuim;
- Actueel en gericht verzuimbeleid opstellen a.d.h.v. de Cas Code analyses;
- De preventie op- en de begeleiding van het beïnvloedbare verzuim is vergroot;
- De toegankelijkheid van bedrijfsmaatschappelijk werk is vergroot;
- Trainingen voor medewerkers en leidinggevenden over ongewenste omgangsvormen, antiagressie en het voeren van verzuimgesprekken en het in algemeenheid bespreekbaar maken van verzuim;
- De inzet op de proactieve uitvoering van het Arbobeleid is vergroot;
- Er is een directe verzuimbegeleiding op de lopende dossiers;
- Onze nieuwe huisvesting zal vanaf medio 2026 ingericht zijn op de hybride werkwijze van plaats- en tijd onafhankelijk werken.

Calculatie financieel: Voor de calculatie is 2% van de loonsom van het primaire proces gebruikt.

2. Werving nieuwe medewerkers

Algemeen: De arbeidsmarkt blijft structureel krap. Deze trend is ook merkbaar binnen OD Drenthe. Het is blijvend lastig om technische en specialistische medewerkers aan te trekken.

Beheersmaatregelen: Wij werven via de website van Vooruit in Drenthe en de hieraan gelieerde jobboards. Dit platform heeft naamsbekendheid en een groot bereik. Daarnaast plaatsen wij onze vacatures op onze eigen website, die van de Noordelijke Omgevingsdiensten en die van Omgevingdienst NL. Ook zetten wij social posts op LinkedIn in.

Ook blijven wij investeren in de gezamenlijke arbeidsmarktcampagne van het samenwerkingsverband Noordelijke Omgevingsdiensten.

Gezien het feit dat veel nieuwe medewerkers nog niet het gewenste opleidings- en ervaringsniveau hebben, investeren we in het op maat maken en aanbieden van opleidingstrajecten. Door de inzet van ons Young Professional Programma zorgen wij voor instroom van jonge medewerkers.

Naast het ontwikkelen en inzetten van opleidingsoplossingen betekent leren op de werkvloer ook dat het aanbieden van passende begeleiding een noodzakelijkheid is.

Daar waar expertise wordt gemist voor de uitvoering van onze werkzaamheden zullen wij gebruik moeten maken van (duurdere) inhuur.

Calculatie financieel: In de begroting is een dekking van € 150K opgenomen ter dekking van mogelijk productieverlies.

Inhoudsopgave

1 Begroting 2027 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Overhead
- 4.5 Treasury
- 4.6 Onvoorzien

5 Paragrafen
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiering
- 5.5 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.6 Personele ontwikkelingen

6 Financiële Begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

3. I&A dienstverlening

De geopolitieke situatie in de wereld kan ervoor zorgen dat de prijszetting van I&A dienstverlening de komende tijd onder druk komt te staan. Bij de aanbesteding van de nieuwe kantoorautomatisering zullen we dit mogelijk ervaren.

Beheersmaatregelen: Eventuele alternatieven onderzoeken en juiste moment bepalen voor het afsluiten van contracten.

Calculatie financieel: In de Begroting is een PM post opgenomen omdat geen juiste schatting gemaakt kan worden van de kosten.

4. Aanvullende financiële risico's

Zoals in hoofdstuk 4 is omschreven, bestaan er nog een aantal relevante risico's die op dit moment niet op geld zijn in te schatten zoals:

- ✓ Doorontwikkeling Uitvoering- en Handhaving Strategie Drenthe;
- ✓ Implementatie van het nieuwe zaaksysteem (invloed op de productiviteit).

Bij de baten van de specifieke uitkering toezicht en handhaving energiebesparingsplicht is vooralsnog uitgegaan van hetzelfde niveau als in de begroting 2026. Vanuit het Ministerie van Klimaat en Groene Groei is de melding gekomen dat de SPUK met één jaar verlengd wordt. Definitieve besluitvorming kan nog invloed hebben op de uiteindelijke uitkering.

Financiële kengetallen

Hieronder volgt een korte toelichting per kengetal met als basis de concept Jaarrekening 2025, de Begrotingswijziging 2026 en de Ontwerpbegroting 2027.

	2025 concept jaarrekening	2026 begroting na 2e wijziging	2027 begroting	2028 begroting	2029 begroting	2030 begroting
Netto schuldquote	10,7%	36,9%	34,8%	34,1%	32,2%	30,4%
Netto schuldquote gecorrigeerd voor alle verstrekte leningen	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.	n.v.t.
Solvabiliteitsratio	18,5%	5,1%	5,3%	2,5%	2,8%	3,0%
Structurele exploitatie-ruimte	4,6%	0,0%	0,6%	1,7%	0,6%	0,7%

Tabel 6. percentages schuldquote, solvabiliteitsratio en structurele exploitatieruimte

Netto schuldquote

Dit cijfer geeft inzicht in het niveau van de schuldenlast ten opzichte van de eigen middelen. Het geeft een indicatie van de mate waarin de rentelasten en de aflossingen op de exploitatie drukken. Een laag percentage is gunstig. De VNG adviseert om 130% als maximum norm te hanteren en daarboven de schuld af te bouwen. Door het voornemen van een langlopende lening aan te gaan in 2025 en 2026 voor de aankoop, verbouwing en inrichting van een nieuw kantoor bestaat de schuldpositie niet meer alleen uit kortlopende verplichtingen. Bij alleen kortlopende verplichtingen hanteren wij een norm van 0% of lager. Om aan de norm te voldoen moeten de eigen middelen hoger zijn dan de schuldpositie. In afwijkende gevallen, bijvoorbeeld een grote investering waar geld voor aangetrokken wordt zoals in 2025 en 2026 stijgt het kengetal boven de 0%. Voor 2027 is het kengetal 34,8% door het aantrekken van bovengenoemde geldleningen. Door de aflossingen op de geldleningen daalt het percentage de jaren hierna.

Inhoudsopgave

1 Begroting 2027 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Overhead
- 4.5 Treasury
- 4.6 Onvoorzien

5 Paragrafen
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiering
- 5.5 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.6 Personele ontwikkelingen

6 Financiële Begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

Solvabiliteitsratio

Dit cijfer geeft inzicht in de mate waarin de organisatie in staat is aan haar financiële verplichtingen te voldoen. Hoe hoger dit percentage, hoe gunstiger dit is voor de financiële weerbaarheid. Dit cijfer geeft dus een soort toekomstvisie weer. Het betreft het aandeel van het eigen vermogen in het totale vermogen. De VNG geeft aan dat bij een ratio lager dan 20% de organisatie zich op glad ijs bevindt, de norm voor ons is daarom minimaal 20%. Ons solvabiliteitsratio is op basis van de Begroting 2027 uitgekomen op 5,3% waardoor de solvabiliteit van onze organisatie onder de norm ligt. Het kengetal valt lager uit omdat de vaste schulden zijn toegenomen door het aangaan van geldleningen voor de aankoop en verbouwing van de nieuwe huisvesting en met voorschotten van de opdrachtgevers wordt gewerkt. De voorschotten leiden tot een hoger kortlopend vreemd vermogen en hebben daarmee een negatief effect op de ratio maar zorgen niet voor een slechte financiële weerbaarheid. Immers, die voorschotten worden in het nieuwe boekjaar besteed aan de taken waarvoor wij dit geld hebben ontvangen.

Structurele exploitatieruimte

Dit cijfer helpt mee om te beoordelen welke structurele ruimte wij hebben om de eigen lasten te dragen, of welke structurele stijging van de baten of structurele daling van de lasten daarvoor nodig is. Wanneer dit cijfer negatief is, betekent het dat het structurele deel van de begroting onvoldoende ruimte biedt om de lasten te blijven dragen.

De norm voor onze organisatie is 0% of hoger. In de Begroting 2027 is de ratio 0,6% en daarmee voldoet het aan de norm.

Algeheel oordeel

Het BBV schrijft voor een beoordeling te geven van de onderlinge verhouding tussen de kengetallen in relatie tot de financiële positie. Van de drie geldende kengetallen voor onze organisatie geeft de netto schuldquote en de solvabiliteitsratio aan dat deze negatief afwijkt van de norm en de structurele exploitatieruimte aan de norm voldoet. Het algehele beeld van onze financiële positie is dat oplettendheid is geboden. Zie ook de vorige paragraaf inzake het weerstandsvermogen.

5.4 Paragraaf financiering

Beleidskaders

De uitvoering van de financieringsfunctie dient plaats te vinden binnen de kaders zoals gesteld in de wet Financiering decentrale overheden en de daarbij behorende ministeriële regelingen. In deze wet staan transparantie en risicobeheersing centraal. De transparantie komt daarbij tot uitdrukking in voorschriften voor een verplicht Financierings- (treasury-)statuut evenals een financieringsparagraaf in begroting en rekening. We werken volgens het Treasurystatuut dat is vastgesteld op 23 september 2013. In 2026 wordt een nieuwe Treasurystatuut vastgesteld door het Algemeen Bestuur.

Rentevisie

Gezien de geringe invloed van de renteontwikkeling op onze begroting is geen lange termijn rentevisie opgenomen. Rente van geldleningen worden langdurig vastgelegd, waarbij de looptijd van geldleningen is gekoppeld aan de verschillende afschrijvingstermijnen waardoor de rentepercentages gedurende die termijnen gelijk blijven.

Geldleningen

We zullen het overgrote deel van onze werkzaamheden bekostigen uit de vaste voorschotbetalingen van de deelnemers. De verwachting is dat deze voldoende zijn om aan de verplichtingen te kunnen voldoen. In 2025 en 2026 zullen we drie geldleningen aangaan voor de aankoop, verbouwing en inventaris voor ons nieuwe pand te Assen. Onze organisatie loopt op dit moment geen

Inhoudsopgave

1 Begroting 2027 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Overhead
- 4.5 Treasury
- 4.6 Onvoorzien

5 Paragrafen
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiering
- 5.5 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.6 Personele ontwikkelingen

6 Financiële Begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

grote liquiditeitsrisico's. In de praktijk factureren wij maandelijks of per kwartaal de projectinzet.

Kasgeldlimiet

Ter beperking van het renterisico op de netto-vlottende schuld (schulden met een looptijd van minder dan één jaar) is een kasgeldlimiet vastgesteld. Zo wordt voorkomen dat fluctuaties van de korte rente direct een relatief grote invloed hebben op de rentelasten tijdens een boekjaar. Voor gemeenschappelijke regelingen bedraagt de kasgeldlimiet 8,2% van het begrotingstotaal. Het saldo van vlottende schulden en vlottende middelen wordt afgezet tegen het begrotingstotaal. Dit betekent voor ons dat het maximale saldo in 2027 € 2,6 mln. mag bedragen.

Rente risiconorm

Ter beperking van het renterisico op vaste schuld is er een rente risiconorm vastgesteld. De rente risiconorm schrijft voor welk deel van de lange termijn leningen (> 1 jaar) maximaal vernieuwd mag worden in een begrotingsjaar. Voor gemeenschappelijke regelingen zoals OD Drenthe is dit vastgesteld op 20% van het begrotingstotaal. Het renterisico op de vaste schuld in een jaar wordt als volgt berekend: de som van het bedrag aan herfinanciering en het bedrag aan renteherziening op de vaste schuld. In 2026 worden twee nieuwe leningen aangetrokken voor de financiering van de verbouwing en inventaris van het nieuwe pand. In het jaar 2027 is geen sprake van herfinanciering omdat geen leningen worden aangegaan.

5.5 Paragraaf bedrijfsvoering

Bedrijfsvoering ondersteunt de andere programma's in het voorzien van verschillende diensten als personele aangelegenheden, informatievoorziening, administratie, communicatie, sturing, coaching en planning en control. De bedrijfsvoeringsopgaven zijn de afgelopen jaren opgenomen in een Ontwikkelprogramma. Hiermee is een deel van de basis op orde gebracht, is de professionalisering van de financiële functie tot beheersbaar niveau gebracht en groeit jaarlijks ons zelflerend vermogen.

Begin 2025 is besloten om een versnelling door te voeren in een aantal thema's. Het thema rolbeschrijvingen wordt in 2026 versneld afgerond. De beschrijving van de functies wordt ingedeeld in het HR21 profiel. Ten tweede worden de teamplannen en dashboard ook versneld. Procesoptimalisatie wordt als een apart project opgepakt in 2026. Koerssessies zullen zorgen voor uitlijning van de besturingsfilosofie met betrekking tot strategieontwikkelingen en programmering. Tot slot is in 2026 het organisatie reglement geactualiseerd. Daarnaast is er aandacht voor de inrichting van het wendbare deel van onze organisatie, het benodigde leiderschapsprofiel, projectmatig en programmatisch werken, en teamontwikkeling. Vanaf 2026 komen de thema's 'een lerende organisatie' en 'een open en veilige cultuur' nader aan de orde dat doorloopt tot in 2027.

In 2027 wordt verdergaande digitalisering en procesoptimalisatie verwacht binnen het cluster HR. Dit ter bevordering van efficiency en ter ondersteuning van de organisatiedoelstellingen.

Ook de innovatie-agenda zal van invloed zijn op de bedrijfsvoering in 2027 en verder. Met deze innovatie-agenda beogen we immers onze organisatie tijdig voor te bereiden op nieuwe ontwikkelingen en toekomstbestendig door te ontwikkelen. Zo blijven wij werken aan een robuuste uitvoeringsorganisatie.

In de tweede helft van 2026 zullen we de uitbreiding van dienstauto's onderzoeken wat kan leiden tot een aanbesteding. De financiële effecten zijn vooralsnog als neutraal opgenomen en kan toekomstig leiden tot verschuiving van budgetten.

5.6 Personele ontwikkelingen

We starten 2026 met 207,7 fte vaste medewerkers en 17,6 fte inhuur, wat neerkomt op totaal 225,3 fte bezetting. Een toelichting op de verdeling van ons personeel over de verschillende teams in relatie tot de totale opgave in 2027, volgt in het Jaarprogramma 2027. De komende jaren laten nog geen grote uitstroom zien als gevolg van pensionering. Wel ervaren we in deze krappe arbeidsmarkt op onderdelen meer uitstroom van medewerkers. De uitdaging zal blijven om geschikt personeel te vinden voor de moeilijk vervulbare vacatures. Daarnaast blijft ook de uitdaging om rust en stabiliteit te creëren om uitstroom (als gevolg van een andere baan buiten de organisatie of vanwege ziekte) én uitval te beperken.

Inhoudsopgave

1 Begroting 2027 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Overhead
- 4.5 Treasury
- 4.6 Onvoorzien

5 Paragrafen
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiering
- 5.5 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.6 Personele ontwikkelingen

6 Financiële Begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

6 Financiële Begroting

In dit hoofdstuk beschrijven we enkele ontwikkelingen die financiële doorwerking kunnen hebben op onze taakuitvoering. We blijven daarbij kritisch kijken naar mogelijke kostendrijvers en zetten in op sober en doelmatig werken.

6.1 Opzet Begroting

In het programma “milieu” zijn alle lasten en baten opgenomen die horen bij het Jaarprogramma 2027 (inclusief projecten). Dat programma valt volgens de IV3–informatievoorschriften voor gemeenten en gemeenschappelijke regelingen onder taakveld 7.4 Milieubeheer. De leges worden getoond in het taakveld waartoe deze behoort, taakveld 7.4 Milieubeheer.

6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten

De meerjarenraming 2028 - 2030 is op basis van de geldende normen geïndexeerd alsmede de verwerking van de administratieve begrotingswijziging herhuisvesting welke is geaccordeerd door het AB op 8 september 2025. De uitgangspunten die leiden tot de Begroting 2027 bestaan uit:

- De uitgangspunten van de Begroting 2026, inclusief de 2e Begrotingswijziging 2026;
- Het bestuur heeft in de Begrotingswijziging 2026 besloten om een project te starten om opgelopen werkvoorraden bij vergunningverlening weg te werken in 2026 en 2027. Dit vraagt om incidenteel om extra inzet. Gedurende deze periode onderzoeken we ook wat de structurele inzet op dit vlak dient te zijn om te zorgen dat de vergunningverlening volgens afspraak verloopt. In deze Ontwerpbegroting 2027 nemen we hiervoor wederom circa 9.300 uur

Inhoudsopgave

1 Begroting 2027 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Overhead
- 4.5 Treasury
- 4.6 Onvoorzien

5 Paragrafen
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiering
- 5.5 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.6 Personele ontwikkelingen

6 Financiële Begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

incidentele capaciteit op. Omdat de verdeling van deze uren per deelnemer nog niet bekend is, zijn deze uren op voorspraak van de eigenaren/accounthouders naar rato van de ingebrachte uren in het Jaarprogramma 2026 verdeeld over de deelnemers. Bij het opstellen van het Jaarprogramma 2027 zal de juiste verdeling worden toegepast welke kan worden verwerkt in de Begrotingswijziging 2027;

- ✓ Het gewogen indexcijfer (3,9%) door toepassing van de index 'Prijs overheidsconsumptie: beloning werknemers (c)' en 'Prijs bruto binnenlands product';
- ✓ Een productiviteitsnorm van 1.331 uur per FTE, waarbij rekening gehouden is met een ziekteverzuimpercentage van 6,5 %;
- ✓ In de Financiële Verordening is de vastgestelde verrekensystematiek voor de deelnemersbijdragen vastgelegd;
- ✓ Jaarlijkse structurele dotatie bestemmingsreserve zaaksysteem van € 150.000;
- ✓ Vooralsnog geen wijzigingen als gevolg van herijking Drentse Maat en invoering nieuwe U&H strategie per 2026 (onderlinge verschuivingen tussen deelnemers zijn wel mogelijk);
- ✓ Huisvestingskosten zijn opgenomen voor het nieuw te betrekken pand te Assen op basis van de administratieve begrotingswijziging herhuisvesting welke is geaccordeerd door het AB op 8 september 2025. Hierbij wordt ervan uitgegaan dat de begrote tekorten worden gedekt vanuit de opgebouwde bestemmingsreserve vanaf verslagjaar 2025 (na bestemming resultaat);
- ✓ Project Kantoorautomatisering zal naar verwachting in gebruik worden genomen vanaf juli 2027, waarbij de éénmalige kosten worden gedekt uit de bestemmingsreserve Huisvesting & ICT. Gedurende het eerste half jaar zal nog gebruik worden gemaakt van de DVO met Gemeente Emmen;
- ✓ De SPUK-toezicht en handhaving energiebesparingsplicht eindigt per 31 december 2026. Vanuit het Ministerie van Klimaat en Groene Groei is gemeld dat het besluit is gevallen om de SPUK voor één jaar te verlengen. In deze ontwerpbegroting wordt ervan uitgegaan dat de subsidie onder dezelfde condities wordt verstrekt als voorgaande jaren. De eerder aangekondigde verhoging van deelnemersbijdrage voor dit taakveld is daarom vooralsnog niet nodig. Indien het definitieve besluit van het Rijk afwijkt van voorstaande dan bestaat de mogelijkheid dat in een begrotingswijziging er een correctie dient plaats te vinden.

BEDRAGEN (€ x1.000)	**2025** concept jaarrekening	**2026** begroting na 2e wijziging	**2027** begroting	**2028** begroting	**2029** begroting	**2030** begroting
Taakveld 7.4 Milieubeheer	27.558	30.256	31.293	32.649	33.561	34.600
Taakveld 0.4 Overhead	274	285	299	310	322	332
Taakveld 0.5 Treasury	176	87	87	87	87	87
TOTAAL BATEN	**28.007**	**30.628**	**31.679**	**33.046**	**33.970**	**35.019**
Taakveld 7.4 Milieubeheer	17.505	20.960	21.236	23.338	22.800	23.482
Taakveld 0.4 Overhead	8.974	9.803	9.940	9.579	10.487	10.819
Taakveld 0.5 Treasury	28	296	523	508	501	517
Taakveld 0.6 Onvoorzien	0	125	125	125	125	125
TOTAAL LASTEN	**26.508**	**31.184**	**31.824**	**33.550**	**33.914**	**34.943**
SALDO VAN BATEN EN LASTEN VÓÓR MUTATIES RESERVES	**1.499**	**-556**	**-145**	**-503**	**57**	**76**
Taakveld 0.10 Toevoeging aan reserve	**278**	**150**	**150**	**150**	**150**	**150**
Taakveld 0.10 Onttrekking reserves	**78**	**706**	**295**	**653**	**93**	**74**
Taakveld 0.11 Saldo van baten en lasten na mutatie reserves	**1.300**	**0**	**-0**	**-0**	**-0**	**-0**

Tabel 7. Overzicht van de meerjarenraming

Inhoudsopgave

1 Begroting 2027 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Overhead
- 4.5 Treasury
- 4.6 Onvoorzien

5 Paragrafen
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiering
- 5.5 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.6 Personele ontwikkelingen

6 Financiële Begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

De Begroting kan worden gewijzigd in geval van hernieuwde inzichten, te weten werkelijke indexcijfers, toe- en/of afname van de productie op basis van het nog op te stellen Jaarprogramma 2027, wanneer er een concrete Begroting is voor de projecten 2027, in geval van concretisering van het investeringsbudget of als er zich onvoorziene zaken voordoen. Wijziging in omvang, intensiteit of kwaliteit van de werkzaamheden leiden tot begrotingseffect indien herprioritering van taken niet mogelijk is. Een aantal risico's die mogelijk substantiële begrotingseffecten meebrengen zijn in deze Ontwerpbegroting benoemd.

Indexatie

De posten in de exploitatiebegroting voor het jaar 2026 en de meerjarenraming (2027-2029) zijn geïndexeerd op basis van een inschatting van de directie. Dit is schematisch weergegeven in bijlage A.

6.3 Exploitatiebegroting

BEDRAGEN (€ x1.000)	2025 concept jaarrekening	2026 begroting na 2e wijziging	2027 begroting	2028 begroting	2029 begroting	2030 begroting
Totale baten	**28.007**	**30.628**	**31.679**	**33.046**	**33.970**	**35.019**
Deelnemersbijdragen	**26.987**	**29.723**	**30.833**	**32.449**	**33.361**	**34.400**
Legesopbrengsten	**111**	**200**	**200**	**200**	**200**	**200**
Projectbaten	**200**	**73**	**0**	**0**	**0**	**0**
Projectbaten SPUK	**260**	**260**	**260**	**0**	**0**	**0**
Financiële baten	**176**	**87**	**87**	**87**	**87**	**87**
Inkomsten overige baten	**274**	**285**	**299**	**310**	**322**	**332**
Totale lasten	**26.508**	**31.184**	**31.824**	**33.550**	**33.914**	**34.943**
Personeelslasten	**22.045**	**25.472**	**26.354**	**27.625**	**28.539**	**29.395**
Loonsom primair proces	13.477	15.180	15.748	16.391	16.915	17.423
Loonsom overhead	4.822	5.804	6.054	6.240	6.440	6.633
Doorbelasting loonkosten	-397	-308	-260	0	0	0
Frictiekosten,	2.387	2.734	-8	-8	-8	-9
looncompensatie enz.	86	-8	2.855	2.909	3.020	3.110
Inhuur primair proces	2.387	2.734	205	267	277	285
Inhuur overhead	391	298	813	844	876	902
Reiskosten	528	783	498	517	537	553
Opleidingen	393	480	448	465	483	497
Overige personele kosten	356	510	4.343	4.320	4.527	4.658
Bedrijfsvoeringskosten	**3.756**	**4.282**	**842**	**53**	**55**	**56**
Packagedeal gem. Emmen en	18	160	486	505	524	539
prov. Drenthe	2.101	1.958	261	261	268	274
Huisvesting en facilitair	26	334	298	309	321	331
Afschrijvingskosten	18	160	1.442	2.136	2.218	2.284
Huur zaaksysteem / licentie LOS	267	287	1.014	1.055	1.142	1.175
Overige licentie- en ICT-kosten	574	602	140	140	140	140
Overige bedrijfsvoeringskosten	769	940	-17	-18	-18	-19
Doorbetaalde leges	**19**	**140**	**260**	**0**	**0**	**0**
Projectkosten	**200**	**73**	**523**	**508**	**501**	**517**
Projectkosten SPUK	**260**	**260**	**125**	**125**	**125**	**125**
Financiële lasten	**28**	**296**	**96**	**850**	**100**	**126**
Onvoorzien	**0**	**125**	**-145**	**-503**	**57**	**76**
Incidentele lasten	**199**	**536**	**150**	**150**	**150**	**150**
Saldo van baten en lasten vóór mutatie reserves	**1.499**	**-556**	**295**	**653**	**93**	**74**
Toevoeging aan reserve	**278**	**150**	**-0**	**-0**	**-0**	**-0**
Onttrekking reserves	**78**	**706**	**295**	**653**	**93**	**74**
Saldo van baten en lasten na mutatie reserves	**1.300**	**0**	**-0**	**-0**	**-0**	**-0**

* Dit betreffen de huisvesting en facilitaire kosten van het nieuwe pand

Tabel 8. de exploitatiebegroting

Inhoudsopgave

1 Begroting 2027 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Overhead
- 4.5 Treasury
- 4.6 Onvoorzien

5 Paragrafen
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiering
- 5.5 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.6 Personele ontwikkelingen

6 Financiële Begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

6.3.1 Indexatie

De posten in de exploitatiebegroting voor het jaar 2027 en de meerjarenraming (2028-2030) zijn geïndexeerd op basis van de CPB lange termijn index conform de Drentse Samenwerkingsafspraken. Dit is schematisch weergegeven in Bijlage A.

Hieronder worden de belangrijkste posten toegelicht.

6.3.2 Baten

Deelnemersbijdrage

De deelnemersbijdrage stijgt ten opzichte van de 2e Begrotingswijziging 2026 met € 1,1 mln. Een specificatie per deelnemer is weergegeven in Bijlage B. De stijging wordt veroorzaakt door de volgende post:

OMSCHRIJVING	BEDRAG
Indexering 3,9%	1110K
Totaal	**1110K**

Tabel 9. mutatie deelnemersbijdrage

Aanpassing uren Jaarprogramma

In de Ontwerpbegroting 2027 gaan we uit van continuering van het Jaarprogramma 2026 zijnde 219.525 direct productieve uren. De impact van de herijking van de Drentse Maat als ook de implementatie van de U&H strategie in 2027 zijn nu nog niet in te schatten. We gaan in deze begroting vooralsnog uit van een nul effect op de gehele begrotingssom, waarbij er wel degelijk een verschuiving kan plaatsvinden in de bijdrage tussen de deelnemers. Hiernaast is in 2026 is gestart met het wegwerken van opgelopen werkvoorraden, waarbij er in ieder geval een incidentele extra capaciteit van circa 9.300 uur nodig zal zijn voor de jaren 2026 en 2027. Wat dit betekent voor een eventuele structurele extra capaciteit zal in die periode nader worden bepaald.
In navolging van de 2e Begrotingswijziging 2026 is 9.317 uur meegenomen. In bijlage C zijn deze uren op voorspraak van de eigenaren/accounthouders naar rato van de ingebrachte uren in het Jaarprogramma 2026 verdeeld over de deelnemers. Bij het opstellen van het Jaarprogramma 2027 zal de juiste verdeling worden toegepast welke kan worden verwerkt in de Begrotingswijziging 2027. Voor de urenverdeling per deelnemer wordt verwezen naar bijlage C.

Indirect productieve projecten

Vanaf de Begrotingswijziging 2024 zijn de indirect productieve uren apart geprogrammeerd. Dit zijn uren die we besteden aan werkzaamheden en projecten die bijdragen aan het efficiënter en effectiever maken van het primaire proces in de organisatie. Deze manier van ramen is zuiverder (voorheen in de productienorm opgenomen) en biedt meer zicht op de onderdelen die het betreft en de daarbij behorende tijdsbesteding. De indirect productieve uren worden geraamd op 18.000 uur. Het totale aantal productieve uren komt hiermee op 219.525 (201.525 + 18.000).

SPUK baten

De Specifieke Uitkering Toezicht en Handhaving Energiebesparingsplicht (SPUK) welke is bedoeld om voor meerdere jaren extra capaciteit voor toezicht en handhaving te realiseren, zodat de organisatie op dit vlak een professionaliseringsslag kan maken, eindigt per 31 december 2026. Vanuit het Ministerie van Klimaat en Groene Groei is gemeld dat het besluit is gevallen om de SPUK voor één jaar te verlengen. In deze ontwerpbegroting wordt ervan uitgegaan dat de subsidie onder dezelfde condities wordt verstrekt als voorgaande jaren. De eerder aangekondigde verhoging van deelnemersbijdrage voor dit taakveld is daarom vooralsnog niet nodig. Indien het definitieve besluit van het Rijk afwijkt van voorstaande dan bestaat de mogelijkheid dat in een begrotingswijziging er een correctie dient plaats te vinden.

6.3.3 Lasten

Personeelslasten

De personeelslasten nemen toe met € 881K door indexering (zie de exploitatiebegroting onder 6.3).

Inhoudsopgave

1 Begroting 2027 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Overhead
- 4.5 Treasury
- 4.6 Onvoorzien

5 Paragrafen
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiering
- 5.5 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.6 Personele ontwikkelingen

6 Financiële Begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

Bedrijfsvoering kosten

De bedrijfsvoering kosten stijgen door inflatie. Hiernaast is het nieuwe pand nu het gehele jaar in gebruik, waarbij de huisvestingskosten na onttrekking uit de bestemmingsreserve op hetzelfde niveau zijn als in het Provinciehuis en gemeentehuis Emmen. Naar verwachting zal het project Kantoorautomatisering in gebruik worden genomen per juli 2027, waarbij de éénmalige kosten worden gedekt uit de bestemmingsreserve Huisvesting & ICT (zoals die na bestemming rekeningresultaat 2025 is aangevuld). Gedurende het eerste half jaar zal nog gebruik worden gemaakt van de DVO met Gemeente Emmen.

Incidentele lasten

In de begrotingswijziging 2026 is rekening gehouden met een bedrag van € 339K aan incidentele lasten voor overgehevelde projecten uit 2025 die zijn uitgevoerd in 2026. Deze lasten worden onttrokken vanuit de bestemmingsreserve in 2026. In de Ontwerpbegroting 2027 is hiervoor € 104K geraamd.

Onvoorzien

De post ‘onvoorzien’ wordt ten opzichte van voorgaande begrotingen niet verhoogd en blijft met € 125K gelijk aan de 2e begrotingswijziging 2026. De afspraken hierover zijn opgenomen in de financiële verordening.

6.3.4 Nieuwe uitzettingen vanaf 2027

Zoals vermeld wordt de uitzetting in de Ontwerpbegroting 2027 veroorzaakt door inflatie.

- ✓ Indexering: 1.168K, met € 4,85 effect op uurtarief

Inhoudsopgave

1 Begroting 2027 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Overhead
- 4.5 Treasury
- 4.6 Onvoorzien

5 Paragrafen
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiering
- 5.5 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.6 Personele ontwikkelingen

6 Financiële Begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

6.4.1 Geprognosticeerde begin- en eindbalans

Onderstaand wordt de (geprognosticeerde) begin- en eindbalans weergegeven voor het begrotingsjaar. Ook wordt de meerjarenraming uiteengezet. Het resultaat na mutatie reserve(s) wordt volgens vaststelling Jaarrekening 2025 door het Algemeen Bestuur verdeeld.

BEDRAGEN (€ x1.000)	**2025** concept jaarrekening	**2026** begroting na 2e wijziging	**2027** begroting	**2028** begroting	**2029** begroting	**2030** begroting
VASTE ACTIVA						
Immateriële vaste activa	-	-	-	-	-	
Materiële vaste activa	6.970	13.340	13.078	12.817	12.549	12.276
Financiële vaste activa	-	-	-	-	-	-
	6.970	**13.340**	**13.078**	**12.817**	**12.549**	**12.276**
VLOTTENDE ACTIVA						
Uitzetting met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	7.683	4.350	4.350	4.350	4.350	4.350
Liquide middelen	200	250	250	250	250	250
Overlopende activa	162	162	162	162	162	162
	8.045	**4.762**	**4.762**	**4.762**	**4.762**	**4.762**
TOTAAL ACTIVA	**15.015**	**18.102**	**17.840**	**17.579**	**17.311**	**17.038**
VASTE PASSIVA						
- Algemene reserve	383	383	383	383	290	216
- Bestemmingsreserve	1.099	544	556	49	199	300
- Bestemmingsreserve zaaksysteem	1.300					
Eigen vermogen	2.782	927	939	432	489	516
Voorziening voor verlofsaldi	1.183	1.111	1.111	1.111	1.111	1.111
Vaste schulden met een rentetypische looptijd van één jaar of langer	3.642	10.475	10.176	9.866	9.546	9.215
	7.607	**12.513**	**12.226**	**11.409**	**11.146**	**10.842**
VLOTTENDE PASSIVA						
Netto vlottende schulden met een rentetypische looptijd korter dan één jaar	3.765	3.000	3.000	3.000	3.000	3.000
Overlopende passiva	3.643	2.589	2.615	3.170	3.166	3.196
	7.408	**5.589**	**5.615**	**6.170**	**6.166**	**6.196**
TOTAAL PASSIVA	**15.015**	**18.102**	**17.840**	**17.579**	**17.311**	**17.038**

Tabel 10. balans

Inhoudsopgave

1 Begroting 2027 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Overhead
- 4.5 Treasury
- 4.6 Onvoorzien

5 Paragrafen
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiering
- 5.5 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.6 Personele ontwikkelingen

6 Financiële Begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

De algemene reserve is vanwege het foutherstel van de voorziening verlofsaldi en verplichting verlofsparen per ultimo 2024 volgens de bepalingen van de BBV aangepast in de jaarstukken 2025. Hierbij is € 255K onttrokken uit de algemene reserve. In de Jaarrekening 2025 is geadviseerd om de algemene reserve op het gewenste niveau te behouden en € 255K te storten in de algemene reserve. Vooruitlopend op de vaststelling van de jaarstukken 2025 door het Algemeen Bestuur is dit nog niet verwerkt in deze Ontwerpbegroting 2027.

6.4.2 EMU-saldo

In onderstaand overzicht is het EMU-saldo opgenomen voor het begrotingsjaar, voorgaande jaren en is eveneens de meerjarenraming uiteengezet.

BEDRAGEN (€ x1.000)	2025 concept jaarrekening	2026 begroting na 2e wijziging	2027 begroting	2028 begroting	2029 begroting	2030 begroting
1. Exploitatiesaldo vóór toevoeging aan c.q.ontttrekking uit reserves (zie BBV, artikel 17c)	1.499	-556	-145	-503	57	76
2. Mutatie (im)materiële vaste activa	-6.889	-5.190	261	261	268	274
3. Mutatie voorzieningen	329	0	0	0	0	0
4. Mutatie voorraden (incl. bouw-gronden in exploitatie)	0	0	0	0	0	0
5. Verwachte boekwinst bij verkoop effecten en verwachte boekwinst bij verkoop (im)materiële vaste activa	0	0	0	0	0	0
BEREKEND EMU-SALDO	**-5.061**	**-5.745**	**116**	**-242**	**325**	**350**

Tabel 11. Overzicht van het EMU-saldo

Jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume

De begroting dient de jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbare volume weer te geven. In ons geval geldt dat alle arbeidskosten gerelateerde verplichtingen met een vergelijkbaar volume in de begroting zijn opgenomen. Dit geldt bijvoorbeeld voor het IKB, aanvullende uitkeringen, tijdelijke loondoorbetalingen en verzekeringspremies. Maar ook voor de wettelijke verlofsaldi van medewerkers, omdat deze binnen twee jaar moeten worden opgemaakt. Enkel voor spaarverlof en overmatige verlofsaldi (“verlofstuwmeren”) wordt een voorziening getroffen.

Investeringen met een economisch nut

Voor de thuiswerkfaciliteiten van onze medewerkers zijn extra bureaustoelen aangeschaft. Deze bureaustoelen zijn eigendom van OD Drenthe en worden in bruikleen uitgegeven. Bij uitdiensttreding worden de stoelen weer ingeleverd. De bureaustoelen zijn door ons geactiveerd op de balans.

De financiering

Het BBV schrijft voor dat tevens aandacht dient te worden geschonken aan de financiering bij de uiteenzetting van de financiële positie. De financiering is nader uitgewerkt in paragraaf 5.5.

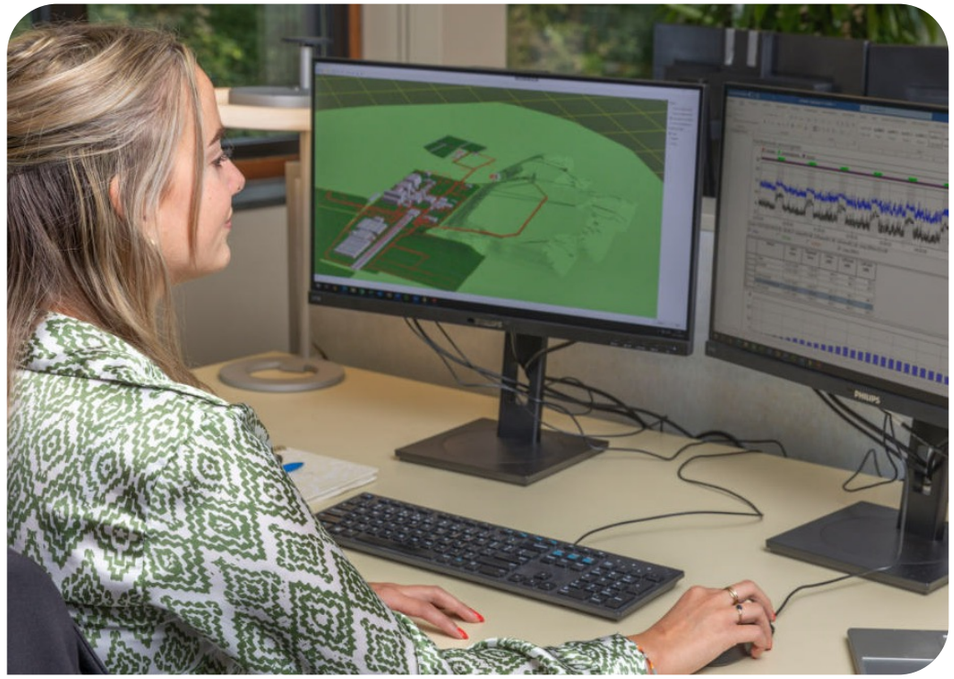

Inhoudsopgave

1 Begroting 2027 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Overhead
- 4.5 Treasury
- 4.6 Onvoorzien

5 Paragrafen
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiering
- 5.5 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.6 Personele ontwikkelingen

6 Financiële Begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

BEDRAGEN (€ x1.000)	2025 concept jaarrekening	2026 begroting na 2e wijziging	2027 begroting	2028 begroting	2029 begroting	2030 begroting
Algemene reserve						
Saldo per 1-1	383	383	383	383	383	290
Bij: Resultaat	0	0	0	0	0	0
Af: Resultaat	0	0	0	0	93	74
Bij: Bijdrage deelnemers resultaat	0	0	0	0	0	0
SALDO PER 31-12	**383**	**383**	**383**	**383**	**290**	**216**
Bestemmingsreserve (Doorontwikkeling organisatie)						
Saldo per 1-1	23	0	0	0	0	0
Bij: Resultaat	0	0	0	0	0	0
Af: Resultaat	23	0	0	0	0	0
SALDO PER 31-12	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Bestemmingsreserve Zaaksysteem						
Saldo per 1-1	0	92	242	392	0	150
Bij: Resultaat	92	150	150	150	150	150
Af: Resultaat	0	0	0	542	0	0
SALDO PER 31-12	**92**	**242**	**392**	**-**	**150**	**300**
Bestemmingsreserve BI-strategie						
Saldo per 1-1	0	11	0	0	0	0
Bij: Resultaat	18	0	0	0	0	0
Af: Resultaat	7	11	0	0	0	0
SALDO PER 31-12	**11**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Bestemmingsreserve MBA						
Saldo per 1-1	0	22	0	0	0	0
Bij: Resultaat	65	0	0	0	0	0
Af: Resultaat	43	22	0	0	0	0
SALDO PER 31-12	**22**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Bestemmingsreserve Huisvesting & ICT						
Saldo per 1-1	702	714	302	164	49	0
Bij: Resultaat	17	0	0	0	0	0
Af: Resultaat	5	413	138	115	0	0
SALDO PER 31-12	**714**	**302**	**164**	**49**	**49**	**-**
Bestemmingsreserve FUWA						
Saldo per 1-1	0	199	0	0	0	0
Bij: Resultaat	199	0	0	0	0	0
Af: Resultaat	0	199	0	0	0	0
SALDO PER 31-12	**199**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**

Deze tabel gaat door op de volgende pagina

Reserves

De algemene reserve is vanwege het foutherstel van de voorziening verlofsaldi en verplichting verlofsparen per ultimo 2024 volgens de bepalingen van de BBV aangepast in de jaarstukken 2025. Hierbij is € 255K onttrokken uit de algemene reserve. In de Jaarrekening 2025 is geadviseerd om de algemene reserve op het gewenste niveau te behouden en € 255K te storten in de algemene reserve. Hiermee wordt bereikt dat het weerstandsvermogen afdoende robuust is om onverwachte tegenvallers op te kunnen vangen.

De geprognosticeerde onttrekkingen in de jaren 2029 en 2030 betreft de administratieve begrotingswijziging herhuisvesting welke is geaccordeerd door het AB op 8 september 2025.

Voor het vervangen van het zaaksysteem in de toekomst is besloten om een bestemmingsreserve in het leven te roepen, waarin jaarlijks € 150K wordt gestort vanaf 2026. Op deze wijze drukken de kosten van de aanbesteding van het zaaksysteem minder op de begroting van één enkel begrotingsjaar.

De mutaties in de bestemmingsreserve huisvesting betreft de administratieve begrotingswijziging die is geaccordeerd door het AB op 8 september 2025.

De aan het Bestuur voorgestelde resultaatbestemming uit de Jaarrekening 2025 is in afwachting van goedkeuring niet verwerkt in onderstaand overzicht.

Inhoudsopgave

1 Begroting 2027 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Overhead
- 4.5 Treasury
- 4.6 Onvoorzien

5 Paragrafen
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiering
- 5.5 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.6 Personele ontwikkelingen

6 Financiële Begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

Bestemmingsreserve data ontsluiting						
Saldo per 1-1	0	22	0	0	0	0
Bij: Resultaat	22	0	0	0	0	0
Af: Resultaat	0	22	0	0	0	0
SALDO PER 31-12	**22**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
Bestemmingsreserve archief inrichting						
Saldo per 1-1	0	39	0	0	0	0
Bij: Resultaat	39	0	0	0	0	0
Af: Resultaat	0	39	0	0	0	0
SALDO PER 31-12	**39**	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**
TOTAAL VAN DE RESERVES	**1.482**	**927**	**939**	**432**	**489**	**516**

Tabel 12. Overzicht van de reserves

Voorzieningen

Er is een voorziening gevormd voor verlofsparen en bovenwettelijk verlof. Ieder jaar wordt bij het opstellen van de jaarrekening beoordeeld wat de hoogte van deze voorziening moet zijn. In de (meerjarige) Begroting wordt deze post niet structureel meegenomen.

BEDRAGEN (€ x1.000)	**2025** concept jaarrekening	**2026** begroting na 2e wijziging	**2027** begroting	**2028** begroting	**2029** begroting	**2030** begroting
Voorziening voor verlofsparen						
Saldo per 1-1	90	142	142	142	142	142
Bij:	52	0	0	0	0	0
Af:	0	0	0	0	0	0
SALDO PER 31-12	**142**	**142**	**142**	**142**	**142**	**142**
Voorziening voor bovenwettelijk verlof						
Saldo per 1-1	692	969	969	969	969	969
Bij:	277	0	0	0	0	0
Af:	0	0	0	0	0	0
SALDO PER 31-12	**969**	**969**	**969**	**969**	**969**	**969**
TOTAAL SALDO 31-12	**1.111**	**1.111**	**1.111**	**1.111**	**1.111**	**1.111**

Tabel 13. Overzicht van de voorzieningen

Inhoudsopgave

1 Begroting 2027 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Overhead
- 4.5 Treasury
- 4.6 Onvoorzien

5 Paragrafen
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiering
- 5.5 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.6 Personele ontwikkelingen

6 Financiële Begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

Bijlage A Indexering

INDEX	2025	2026	2027	2028	2029	2030
Prijs overheidsconsumptie: beloning werknemers (c)	4,5%	3,0%	**4,1%**	3,9%	3,3%	3,2%
Prijs netto materiele overheidsconsumptie	3,2%	2,9%	**2,5%**	2,9%	2,5%	2,6%
Gewogen index (90% prijs overheidsconsumptie: beloning werknemers (c) / 10% prijs bruto binnenlands product	4,4%	3,0%	**3,9%**	3,8%	3,2%	3,1%

Tabel 14. Overzicht van meerjaren indexering

Macro-economische verkenning 2026, publicatie 12-03-2026 (CPB)
voor de jaren 2026-2030

Inhoudsopgave

1 Begroting 2027 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Overhead
- 4.5 Treasury
- 4.6 Onvoorzien

5 Paragrafen
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiering
- 5.5 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.6 Personele ontwikkelingen

6 Financiële Begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Overzicht meerjarenbegroting

DEELNEMER	BEGROTING NA 2E WIJZIGING 2026	BEGROTING 2027	BEGROTING 2028	BEGROTING 2029	BEGROTING 2030
Gemeente Aa en Hunze	€ 1.311.588	€ 1.360.684	€ 1.434.694	€ 1.475.015	€ 1.520.950
Gemeente Assen	€ 1.927.031	€ 1.999.166	€ 2.107.904	€ 2.167.145	€ 2.234.633
Gemeente Borger-Odoorn	€ 1.446.044	€ 1.500.173	€ 1.581.770	€ 1.626.225	€ 1.676.868
Gemeente Coevorden	€ 2.381.749	€ 2.470.905	€ 2.605.302	€ 2.678.522	€ 2.761.935
Gemeente Emmen	€ 5.239.648	€ 5.435.784	€ 5.731.446	€ 5.892.524	€ 6.076.026
Gemeente Hoogeveen	€ 2.207.105	€ 2.289.724	€ 2.414.266	€ 2.482.117	€ 2.559.414
Gemeente Meppel	€ 1.847.790	€ 1.916.958	€ 2.021.225	€ 2.078.030	€ 2.142.743
Gemeente Midden-Drenthe	€ 2.188.051	€ 2.269.957	€ 2.393.424	€ 2.460.689	€ 2.537.319
Gemeente Noordenveld	€ 1.223.076	€ 1.268.860	€ 1.337.875	€ 1.375.475	€ 1.418.310
Gemeente Tynaarlo	€ 1.333.614	€ 1.383.535	€ 1.458.788	€ 1.499.786	€ 1.546.492
Gemeente Westerveld	€ 1.420.504	€ 1.473.677	€ 1.553.833	€ 1.597.503	€ 1.647.251
Gemeente De Wolden	€ 1.726.306	€ 1.790.927	€ 1.888.339	€ 1.941.410	€ 2.001.868
Provincie Drenthe	€ 5.470.210	€ 5.672.806	€ 5.920.206	€ 6.086.589	€ 6.276.134
Totaal Jaarprogramma	**€ 29.722.715**	**€ 30.833.157**	**€ 32.449.072**	**€ 33.361.031**	**€ 34.399.943**

Tabel 15. Overzicht Meerjarenbegroting

In 2026 en 2027 is incidenteel 9.300 uur opgenomen voor het project opgelopen werkvoorraad vergunningverlening. In 2027 wordt de incidentele en structurele inzet bepaald en verwerkt in de begrotingswijziging 2027 en ontwerpbegroting 2028. Voor 2028 en verder zijn deze incidentele uren voorlopig nog opgenomen, bijstelling vindt plaats op basis van de vaststelling van de daadwerkelijk benodigde inzet.

Inhoudsopgave

1 Begroting 2027 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Overhead
- 4.5 Treasury
- 4.6 Onvoorzien

5 Paragrafen
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiering
- 5.5 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.6 Personele ontwikkelingen

6 Financiële Begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

Begrotingswijziging 2026 versus Begroting 2027

DEELNEMER	BEGROTING NA 2E WIJZIGING 2026	BEGROTING 2027	VERSCHIL
Gemeente Aa en Hunze	€ 1.311.588	€ 1.360.684	€ 49.097
Gemeente Assen	€ 1.927.031	€ 1.999.166	€ 72.135
Gemeente Borger-Odoorn	€ 1.446.044	€ 1.500.173	€ 54.130
Gemeente Coevorden	€ 2.381.749	€ 2.470.905	€ 89.156
Gemeente Emmen	€ 5.239.648	€ 5.435.784	€ 196.136
Gemeente Hoogeveen	€ 2.207.105	€ 2.289.724	€ 82.619
Gemeente Meppel	€ 1.847.790	€ 1.916.958	€ 69.168
Gemeente Midden-Drenthe	€ 2.188.051	€ 2.269.957	€ 81.905
Gemeente Noordenveld	€ 1.223.076	€ 1.268.860	€ 45.784
Gemeente Tynaarlo	€ 1.333.614	€ 1.383.535	€ 49.921
Gemeente Westerveld	€ 1.420.504	€ 1.473.677	€ 53.174
Gemeente De Wolden	€ 1.726.306	€ 1.790.927	€ 64.621
Provincie Drenthe	€ 5.470.210	€ 5.672.806	€ 202.596
Totaal Jaarprogramma	**€ 29.722.715**	**€ 30.833.157**	**€ 1.110.441**

Tabel 16. Overzicht deelnemersbijdrage

Inhoudsopgave

1 Begroting 2027 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Overhead
- 4.5 Treasury
- 4.6 Onvoorzien

5 Paragrafen
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiering
- 5.5 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.6 Personele ontwikkelingen

6 Financiële Begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

Specificatie deelnemersbijdrage 2027

DEELNEMER	BEGROTING NA 2E WIJZIGING 2026	INDEXERING	SPUK	OVERIGE WIJZIGINGEN	2027 BEGROTING	VERSCHIL
Gemeente Aa en Hunze	€ 1.311.588	€ 49.097	€ -	€ -	€ 1.360.684	€ 49.097
Gemeente Assen	€ 1.927.031	€ 72.135	€ -	€ -	€ 1.999.166	€ 72.135
Gemeente Borger-Odoorn	€ 1.446.044	€ 54.130	€ -	€ -	€ 1.500.173	€ 54.130
Gemeente Coevorden	€ 2.381.749	€ 89.156	€ -	€ -	€ 2.470.905	€ 89.156
Gemeente Emmen	€ 5.239.648	€ 196.136	€ -	€ -	€ 5.435.784	€ 196.136
Gemeente Hoogeveen	€ 2.207.105	€ 82.619	€ -	€ -	€ 2.289.724	€ 82.619
Gemeente Meppel	€ 1.847.790	€ 69.168	€ -	€ -	€ 1.916.958	€ 69.168
Gemeente Midden-Drenthe	€ 2.188.051	€ 81.905	€ -	€ -	€ 2.269.957	€ 81.905
Gemeente Noordenveld	€ 1.223.076	€ 45.784	€ -	€ -	€ 1.268.860	€ 45.784
Gemeente Tynaarlo	€ 1.333.614	€ 49.921	€ -	€ -	€ 1.383.535	€ 49.921
Gemeente Westerveld	€ 1.420.504	€ 53.174	€ -	€ -	€ 1.473.677	€ 53.174
Gemeente De Wolden	€ 1.726.306	€ 64.621	€ -	€ -	€ 1.790.927	€ 64.621
Provincie Drenthe	€ 5.470.210	€ 202.596	€ -	€ -	€ 5.672.806	€ 202.596
Totaal	**€ 29.722.715**	**€ 1.110.442**	**€ 0**	**€ 0**	**€ 30.833.157**	**€ 1.110.442**

Tabel 17. Specificatie deelnemersbijdrage

Inhoudsopgave

1 Begroting 2027 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Overhead
- 4.5 Treasury
- 4.6 Onvoorzien

5 Paragrafen
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiering
- 5.5 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.6 Personele ontwikkelingen

6 Financiële Begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

DEELNEMER	BASISUREN 2027	EXTRA OPDRACHTEN	COMPLEXE VTH TAKEN	INDIRECTE UREN	UREN JP 2027	SPUK	PROJECT WEGWERKEN WERKVOORRAAD	TOTAAL UREN BEGROTING 2027
Gemeente Aa en Hunze	8.511	125	250	820	9.706	-103	412	10.014
Gemeente Assen	12.830	225	0	1.205	14.260	-152	605	14.714
Gemeente Borger-Odoorn	9.172	125	500	904	10.701	-114	454	11.041
Gemeente Coevorden	14.761	125	1.250	1.489	17.625	-188	748	18.186
Gemeente Emmen	33.698	1.050	750	3.276	38.774	-413	1.646	40.007
Gemeente Hoogeveen	14.078	125	750	1.380	16.333	-174	693	16.852
Gemeente Meppel	11.269	250	1.000	1.155	13.674	-146	580	14.109
Gemeente Midden-Drenthe	14.049	125	650	1.368	16.192	-173	687	16.707
Gemeente Noordenveld	8.061	125	100	765	9.051	-96	384	9.339
Gemeente Tynaarlo	8.810	125	100	834	9.869	-105	419	10.183
Gemeente Westerveld	9.399	125	100	888	10.512	-112	446	10.846
Gemeente De Wolden	11.071	125	500	1.079	12.775	-136	542	13.181
Provincie Drenthe	34.666	2.550	0	2.835	40.051	0	1.700	41.751
Totaal	**190.375**	**5.200**	**5.950**	**18.000**	**219.525**	**-1.913**	**9.317**	**226.929**

Tabel 18. Overzicht uren Jaarprogramma deelnemers

Inhoudsopgave

1 Begroting 2027 in één oogopslag

2 De bestuurlijke behandeling

3 Actuele ontwikkelingen
- 3.1 Ontwikkelingen
- 3.2 Organisatorische ontwikkelingen
- 3.3 Financiële ontwikkelingen

4 De programma's
- 4.1 Overzicht baten en lasten
- 4.2 Programma milieu
- 4.3 Leges
- 4.4 Overhead
- 4.5 Treasury
- 4.6 Onvoorzien

5 Paragrafen
- 5.1 Paragraaf leges/lokale heffingen
- 5.2 Paragraaf onderhoud kapitaalgoederen
- 5.3 Paragraaf weerstandvermogen en risicobeheersing
- 5.4 Paragraaf financiering
- 5.5 Paragraaf bedrijfsvoering
- 5.6 Personele ontwikkelingen

6 Financiële Begroting
- 6.1 Opzet Begroting
- 6.2 Meerjarenraming overzicht baten en lasten
- 6.3 Exploitatiebegroting
- 6.4 Uiteenzetting van de financiële positie en meerjarenraming

Bijlage A Indexering

Bijlage B Deelnemersbijdrage Meerjarenbegroting

Bijlage C Specificatie Jaarprogramma deelnemers (uren)

Onze professionals werken dagelijks met trots en passie aan uw milieudoelen voor een schoner en veiliger Drenthe. We hebben de unieke expertise ervoor in huis. Zo dragen we bij aan het verbeteren van de Drentse omgevingskwaliteit. En zorgt Omgevingsdienst Drenthe voor een veilige, duurzame en gezonde leefomgeving.

Wij beoordelen milieueffecten van ruimtelijke plannen, zo geven we geluidsadvies bij een nieuwe weg of woonwijk. We helpen daarnaast gemeenten en provincie met het uniform opstellen van milieuregels in het Omgevingsplan. En we ondersteunen hen met juridische expertise, bijvoorbeeld bij een bezwaar op een geweigerde Omgevingsvergunning. Zo beschermen we het milieu tot aan de rechtbank of Raad van State.

We handelen vergunningsaanvragen- en meldingen af die impact hebben op de ruimte om ons heen. Zo controleren we saneringsmeldingen voor historische verontreinigingen. Daarnaast leveren we inzet bij de verwijdering van asbest.

Bedrijven die milieubelastende activiteiten uitvoeren controleren we. We houden toezicht op de verwerking van grond, bagger en bouwstoffen om de schone bodem in Drenthe te beschermen. We zien dat toezicht naleving bevorderd en dat daarmee milieurisico's worden beperkt. Wist u dat een vooraankondiging vaak al voldoende effect heeft om overtredingen ongedaan te maken?

Samen met de Veiligheidsregio Drenthe hebben we een taak bij rampen- en crisisbestrijding. We zijn op locatie aanwezig voor controles omgevingsveiligheid wanneer sprake is van het transport van gevaarlijke stoffen. Maar ook controle van vuurwerkopslagen behoort tot onze taak.

Bij de aanpak van milieucriminaliteit werken we nauw samen met partners als het waterschap en de politie. Denk aan mestfraude of afvaldumpingen. Onze piketmedewerkers gaan af op diverse meldingen. Doordat we datagedreven werken hebben we exacte kaarten en actuele gegevens in onze systemen.

We organiseren lokale bijeenkomsten om bedrijven te informeren over de regels onder de Omgevingswet. En om uitleg te geven over risico's, bijvoorbeeld zorgwekkende stoffen die niet in het grondwater mogen komen. Zichtbaar in de regio aanwezig zijn helpt preventief. Het delen van onze kennis vergroot de bewustwording en verbetert het onderlinge begrip.

Circulariteit en duurzaamheid zijn omgevingsthema's die vandaag in de krant staan maar ook volgende generaties raken. We monitoren daarom continu de Drentse luchtkwaliteit. Bij geurklachten treden onze toezichthouders op. We reageren nauwgezet op klachten van inwoners zoals lichthinder. En we helpen bedrijven met advies over energiebesparende maatregelen.

bron: Jan van der Wolf

Omgevingsdienst Drenthe